Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب پېژندنه

||||||||||||||||||||||||||||||||||||||||

د کـتـاب نـوم : ربیع الاول او میلاد نبوي

لیکوال :: علامه محمد معین الدین أبوالفضل

خــپـرونـکــی: بېنوا انټرنیټ پاڼه

د چاپ ټول حقوق له لیکوال او بېنوا پاڼې سره خوندي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ربیع الاول او میلاد النبي

نحمده ونصلي علی رسوله الکریم.

امابعد: فأعوذبالله من الشیطان الرجیم بسم الله الرحمن الرحیم.

(ومآارسلناک الارحمة للعالمین) وایضاً قال الله تعالي(انک میت وانهم میّتون) وایضاً قال الله تعالی (لقد جاء کم رسول من انفسکم عزیز علیه ماعنتم حریص علیکم باالمومنین رءوف رحیم)

محترمومسلمانانو! څرنګه چی دربیع الاول مبارکه میا شت رابره سویده اوپه دغه میاشت کښی داسلام پیغمبرامام الانبیاء رحمة للعالمین رسول حضرت محمدصلی الله علیه وسلم زیږیدلئ دئ اوپه همدغه میاشت کښی وفات سوئ دئ په همدغه مناسبت زه غواړم چي ومحترمو مسلمانانوته داسلام دپیغمبر دولادت اوله دنیا څخه دده مبارک درحلت اووفات بیان اوتفصیل په هغه ډول وکړم چي په شرعي لحاظ زیات مستند اومثبت وي اودمسلمانانو دزړونودپاره ډیرجالب اورقت وربخښونکئ وي اوهمدارنګه غواړم داسلام دپیغمبردمیلاد اودو فات دورځي دلمانځني په باب واقعي اوسوچه شرعي معلومات عرض کړم اوپه دي اړه دافراط کونکو اودتفریط کونکو چهره څرګنده کړم.

محترمو ورونو!یوځل بیادرته ذکرکوم چي په دغه لړئ کښي به وتاسي محترموته څلورقسمه مطالب په تفصیل سره بیان کړه سي.

اول داسلام دپیغمبر دولادت واقعه اودده مبارک دتولد په وخت کښي ناآشنااونادره خارق العادته پیښي.

دوهم دده مبارک دوفات اوله دنیا څخه دده درحلت واقعه .

دریم دده مبارک دولادت اودوفات دورځي دلمانځني شرعي حکم اوپه دي اړه دافراط اودتفریط په باب شرعي حکم .

اوڅلورم داسلام دپیغمبر دعظمت دشان په باب ځني بیخي نادراومثبت اوصحیح معلوماتونه.

محترم ورونه دي له دي څخه هم باخبره وي چي دغه بیانونه له ډیروعمده اومعتبروکتابوڅخه مأخوذدي لکه (البدایة والنهایة ، سیرت ابن هشام ،تاریخ طبري ، محمد رسول الله صلی الله علیه وسلم [تالیف،محمدرضا، روضة الشهداء [للواعظ الکاشفي] ، سخاوي ، مدارج النبوة [للمحدث دهلوي] ، الحاوي [للامام السیوطي] ،وغیره(

له محترمو مسلمانانوڅخه هیله کوم چي دخپل محبوب پیغمبر په باره کښي دغه بیانونه په ډیر غور سره مطالعه کړي اودشوق اوذوق اودمینی اومحبت اودجوش اوخروش په کتنه سره ددغو بیانو دخپل پیغمبر دولادت اودرحلت

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دورځي حق وراداء کړئ دااوله برخه تمهيدي بيان وو مقصودي بيانونه به انشاءالله پرلپسي ستاسي وحضورته تقديم کړه سي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی! !

محترمومسلمانانو ! اوس د رحمة اللعالمين پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) د تولد او د زوکړې په تفصيلاتو پيل کوم.

محترمو ورونو ! د حج مبارکي ورځي وي او د تشريق د ورځو مابين ؤ ، دجمعې مبارکي شپه وه چې د اسلام د پيغمبر د خلقت ماده دده د مبارک پلار عبدالله له وجود څخه ، دده د مبارکي مور حضرت بي بي آمنې (رضي الله عنها) و مبارک رحم ته ورنقل سوه .

حضرت امام أحمد بن حنبل فرمايلي دي چې د جمعې مبارکه شپه د ليلة القدر تر شپې بهتره ده ؛ ځکه چې کومي ښيګني ، برکتونه ، کرامتونه او نيکبختۍ چې په جنس کښې د جمعې د مبارکي شپې پر عالميانو باندي راتوۍ سوي او نازل سويدي په هيڅ بله شپه کښي نه راتوۍ سويدي او نه به د قيامت تر ورځې پوري راتوۍ سي ، نو که په دغه وجه د إسلام د پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) د ميلاد شپه د � شب قدر � تر شپې أفضله او بهتره وګڼله سي نو لايقه خبرده .

او ډيرو علماؤ پر دغه خبره باندي تصريح هم کړېده ، په رواياتو کښي راغلي دي چې په دغه شپه کښي له الهي لوري و ملائکوته حکم وکړ سو چې ټول عالم په أنوارو د قدس (يعني د ذات مقدس چې الله [جل جلاله] دئ) منور وګرځوی ، او ټول ملائکه ، اسمانونه او ځمکه په سرور ، ابتهاج او خوشحالۍ کښي راغلل ، او و خازن ته د جنت أمر وسو چې � فردوس أعلى � خلاص کړي او ټول عالم په خوشبويه رائحو سره معطر وګرځوي ، او و ټولو طبقو ته د اسمانو او و ټولو ځايو ته د ځمکي زيرئ ورکړ سو چې محمدي نور نن شپه د حضرت بي بي آمنې په رِحم کښي قرار ونيوئ.

همدارنګه روايت سوئ دئ چې په سهار کي ددغي شپې د ځمکي د مخ ټول بتان سرچپه پر ځمکه باندي ولوېدل او د ځمکي پر مخ باندي د ټولو بادشاهانو تختونه سرنګون کړه سوه ، او په دغه شپه کښي هيڅ يو سرائ داسي ندئ پاته سوئ چې روښانه سوئ دي نه وي او هيڅ يو ځائ داسي ندئ پاته سوئ چې منور دي نه وي ګرځېدلئ ، او هيڅ يو چارپائ داسي نه دئ پاته سوئ چې په دغه شپه کښي دي دَی ګويا سوئ او خبري کونکئ نه وي ګرځيدلئ ، او په دغه شپه کښي د مشرق وحشي حيوانانو د مغرب پر وحشي حيوانانو باندي د إسلام د پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) زيرئ وکړ او تر دغه شپه له مخه قريش په سختي قحطۍ او تنګۍ کښي واقع سوي وو چې درختي ټولي وچي سوي وي او چارپايان يې له ډيري کمزورۍ او ډنګروالي پر لار باندي نسوائ تللائ ، ددغه شپې په برکت الله تعالى بارانونه شروع کړل او له قريشو څخه قحطي ولاړه او له خوشحالۍ او پراخۍ سره مخامخ سول ، په دي وجه به قريشو ودغه کال ته � سنة الفرح و الإبتهاج � وايو .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د إسلام پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) پوره نهه میاشتي (نه زیات او نه کم) د خپلي مبارکي مور په رحم کښي ؤ ، په دغه موده کښي دده مبارکي مور هیڅ یو داسي تکلیف ندئ محسوس کړئ لکه څرنگه چي یې نوري ښځي په عمومي ډول د حمل په وخت کښي محسوسه وي .

لکه چي له حضرت آمنې څخه نقل سوئ دئ چي دې مبارکي فرمایلي دي چي زه په دې هیڅ نه یم اگاه سوې چي زه خاونده د حمل یم ، مگر تنها له دې وجې مي پر ځان باندي د حاملې خیال راتلئ چي زنانه مرض مي قطع سوئ ؤ .

له ځیني روایتو څخه داسي فهمیږي چي په وخت کښي د حمل ددې مبارکي په پیغمبر د إسلام دې د څه تکلیف او ثقل حس وکاوئ ، خو علماؤ دا پر ابتدا د حمل ، حمل کړئ دئ ، چي دا بیایو بل خارق العادته کار دئ ؛ ځکه چي ښځي په ابتدا کښي د حمل کوم تکلیف نه محسوسوي بلکي په وروسته کښي احساس د تکلیف ورته پیداکیږي .

حضرت ابونعیم له ابن عباس څخه روایت کړئ دئ چي یوه نښانه د حملداره کېدو د حضرت آمنې په رسول د خدائ دا وه چي په قریشو کښي چي څه چارپایان وو ټولو په هغه شپه کښي دا ویل چي : � موږ په خالق د کعبې قسم کوو چي د الله تعالی په رسول باندي دده مبارکه مور حملداره وگرځېدله ، کوم چي د تمامي دنیا امام او د ټولو خلگو د هدایت څراغ دئ .

او په یوه روایت کښي داسي راغلي دي چي د مځکي د مخ ټولو چارپایانو دغه ډول خبر په دغه شپه کښي وکړه .

همدارنگه حضرت آمنې (رضي الله عنها) فرمایلي دي چي په داسي حال کښي چي زه نیمئ ویښه وم او نیمئ بیده وم ، دا ږغ مي واوریدئ چي : � تر ټولو خلگو په بهترین شخص سره ته حملداره سوې یې � او د همدغه غیبي ږغ په وجه زه په دې عالمه سوم چي زه حملداره یم .

همدارنگه دې مبارکي فرمایلي دي چي په دوران کښي د حمل هره میاشت د اسمان او مځکي له طرفه پر مابانديداسي غیبي ږغ کیدئ چي : � خوشحالي دي وي تا لره چي ددې وخت رارسېدلئ دئ چي ظاهر به سي له تا څخه � أبوالقاسم � (صلی الله علیه وسلم) .

همدارنگه حضرت بي بي آمنې فرمایلي دي چي حضرت محمد (صلی الله علیه وسلم) چي کله څما په نس کښي ؤ ، نو په خوب کښي مي ولیدل چي یو نور له ما څخه جلا سو داسي نور چي ټول عالم په هغه نور سره منور وگرځیدئ ، او دارنگه مي بنگلې د � بصری � کوم چي د شام په طرف کښي یو ښار دئ ولیدلې ، او ددغه واقعې په مثل د إسلام د پیغمبر د ولادت په وخت کښي هم پیښه سوه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له حضرت بي بي آمنې څخه ماسوی د اسلام له پیغمبر څخه بل کوم ولد ندئ پیداسوئ ، او دارنګه دده مبارک د پلار عبدالله هم بل هیڅ څوی ندئ څېرېدلئ .

په دې موضوع کښې روایتونه مختلف دي چې د إسلام د پیغمبر د تولد په وخت کښې دده پلار ژوندئ ؤ او که وفات سوئ ؤ ؟

ځینو علماؤ ذکر کړیدي چې دده مبارک پلار دده تر تولد له مخه وفات سوئ دئ او دغه قول ډېر مشهور هم دئ او ځینو عمده علماؤ ددې تصحیح هم کړېده.

او ځینو علماؤ ویلي دي چې دَی مبارک د اتو یا د اوو یا د دوو میاشتو ؤ ، او دغه راز نور قولونه هم راغلي دي.

دده مبارک دپلار حضرت عبدالله صاحب د وفات واقعه په مختصر ډول داسي وه چې : عبدالله صاحب د قریشو له یوې ډلي سره په تجارت ولاړئ ، کله چې و مدینې منورې ته دوی ورسېدل نو عبدالله هلته مریض سو ، د مرض په وجه له خپلو ملګرو څخه د خپلو ماماګانو په کور کښې پاته سو کوم چې د بني نجار له قبیلې څخه ول ، کله چې دده ملګري و مکې شریفي ته راورسېدل نو عبدالمطلب له دوی څخه د خپل څوی عبدالله پوښتنه وکړه ؟ دوی ورته وویل چې هغه د ناجوړی په وجه په مدینه منوره کښې د خپلو ماماګانو په کور کښې پاته سو ، بیا عبدالمطلب خپل مشر څوی � حارث � دده د معلومات دپاره و مدینې ته ولیږئ ، حارث چې و مدینې ته ورسیدئ نو په دغه وخت کښې عبدالله صاحب وفات سوئ او دفن سوئ ؤ په داسي ځائ کښې چې � دار نابغه � ورته ویل کیده .

او ځینو علماؤ فرمایلي دي چې دده مبارک دفن په � أبوا � کي سوئ دئ .

له حضرت ابن عباس (رضي الله عنه) څخه روایت دئ چې کله عبدالله صاحب وفات وکړ نو ملائکه و و الله تعالی ته عرض وکړ چې اې څمونږ باداره ! محمد چې پیغمبر او حبیب ستا دئ یتیم وګرځیدئ ، نو الله (جل جلاله) و فرشتو ته په جواب کښې وفرمایل چې د محمد زه حافظ ، مددګار او کفیل یم ، تاسي پر محمد باندي صلوة او سلام وایاست او و ده ته دعاګاني کوی .

دا د إسلام د پیغمبر حضرت محمد مصطفی (صلی الله علیه وسلم) تر ولادت له مخه د � مشت نمونهء خروار � په ډول ځیني له عظمت او له جلال څخه ډک حالات وو چې ما درته ذکر کړل ، نو تاسي فکر وکړی چې کله دَی مبارک څیرېدئ او دنیا دده په وجود سره مشرفه کیدله نو لا به څه قسم عجائبات منځته راغلي وي چې د هغوی تفصیل به هم (إن شآءالله) سره له بیانه د واقعې د تولد دده مبارک په راتلونکي برخه کښې درته راسي .

)مدارج النبوت للمحدث الدهلوي وغیره . (

ومن الله التوفیق.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی! !

محترمومسلمانانو ! په دې او راتلونکې برخه کښي وتاسي محترمو ته د إسلام د پیغمبر د ولادت او د زوکړې او دارنګه دده مبارک د زوکړې د تاریخ په شا وخوا کښي د ځینو مهمو خارق العادته پیښو بیان درته کوم کومي چي په شریعت کښي � ارهاصات � ورته ویل کیږي :

اول : د اسلام د پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) د تولد او زوکړې نیټه او تاریخ :

شیخ عبدالحق محدث دهلوي په � مدارج النبوت ج ۲ ص ۱۴ � کښي ذکر کړیدي چي جمهور د أهل سِیَر اود تواریخ پر دې خبره باندي دي چي تولد او زوکړه د اسلام د پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) په � عام الفیل � کښي وروسته له دې څخه چي د فیل د واقعې څلوېښت ورځې یا پنځه پنځوس ورځې تیري سوي وې سوېده ، او دغه قول أصح د أقوالو دئ .

او دارنګه داخبره مشهوره ده چي تولدده مبارک د � ربیع الأول � په میاشت کښي سوئ دئ.

او ځینو علماؤ پر دغه خبره باندي ادعا د اتفاق کړېده .

دارنګه د ده مبارک تولد په دولسمه د ربیع الأول کښي سوئ دئ ، او په دې باره کښي نور قولونه هم راغلي دي خو دغه قول أشهر او أکثر دئ ، او د مکې د خلګو عمل هم پر دغه خبره باندي جاري ؤ ؛ ځکه چي دوی به د ربیع الأول په دوولسمه د إسلام د پیغمبر د ولادت د ځائ زیارت کاوه ، او دده مبارک د زوکړې په مناسبت چي به کوم د خیر کارونه دوی کول نو هغه به هم د ربیع الأول په دوولسمه شپه کښي وو .

او دارنګه ورځ د دوشنبې وه ، لکه څرنګه چي و ده مبارک ته له الهي لوري څخه ابتدا د وحي او هجرت دده مبارک له مکې مکرمي څخه ، او رسېدل دده و مدینې منورې ته او فتح د مکې شریفې او وفات دده مبارک د دوشنبې په ورځ سویدي .

د دوشنبې د ورځي چي د ربیع الأول دوولسمه ورځ وه ، د صبح صادق په وخت کښي دده مبارک زوکړه وسوه .

او ځینو علماؤ فرمایلي دي چي دده مبارک تولد د دوشنبې په شپه کښي سوئ دئ ، دغه علمآء پ دې سره دلیل نیسي چي په روایاتو کښي راغلي دي چي دده مبارک د زوکړې په وخت کښي ستوري و مځکي ته رانژدې کړه سوه او دارنګه شهب او کواکب پرلپسې د اسمان له طرفه رالوېدل ، خو د دوی له دغه استدلال څخه په دې ډول جواب ورکړ سوئ دئ چي د إسلام د پیغمبر د ولادت او د نبوت زمانه خو د خارق العادته شیانو د ښکاره کیدو زمانه وه نو دا ممکن دئ چي رانژدې کیدل د ستورو دي و مځکي ته او دارنګه سقوط د ستورو دي په خارق العادته توګه د ورځي واقع سوئ وي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوه سه ! چي د علمِ نجوم ځينو ماهرانو ذكر كړيدي چي په كوم ساعت كښي چي د إسلام د پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) تولد سوئ دئ هغه (يعني د دنيا د ټول عمر په ساعاتو كښي) تر ټولو اسعد او ډير نيكبخته ساعت ؤ ، لكه چي په � روضة الأحباب � كښي هم دديِ ذكر راغلئ دئ ، خو محدث دهلوي فرمايلي دي چي حقه خبر داده چي د إسلام پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) متشرف په زمانه سره ندئ بلكي زمانه په ده سره متشرفه ده ، همدا سبب دئ چي ولادت دده مبارك په هغو مياشتو كي ندئ واقع سوئ چي په كرامت او بركت سره مشهوري دي لكه محرم ، رجب او رمضان .

له حضرت ابن عباس څخه روايت دئ چي : � ولدَ رسول الله (صلى الله عليه وسلم) يوم الإثنين و أستنبئ يوم الإثنين و خرج مهاجرا من مكة الى المدينة يوم الإثنين و قدم المدينة يوم الإثنين و تُوفيَ يوم الإثنين و رفِعَ الحجرالأسود يوم الإثنين � تفرد به أحمد ، وفي رواية بزيادة : � نزلت سورة المآئدة يوم الإثنين � (كذافي البداية والنهاية) .

د � محاضرات تاريخ الأمم الإسلامية للخضري � كښي د ج۱ص٦٢ كښي ، دارنګه د � رحمة اللعالمين � د ج۱ ص۳۸ـ۳۹ كښي

د إسلام د پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) د مَولد په باب داسي راغلي دي : � ولد سيد المرسلين (صلى الله عليه وسلم) بشعب بني هاشم بمكة في صبيحة يوم الإثنين التاسع من شهر ربيع الأول ، لأول عام من حادثة الفيل ، ولأربعين سنة خلت من ملك كسرى أنوشيروان ، ويوافق ذالک العشرين او الثاني و عشرين من ابريل سنة ۵۷۱م حسبما حققه العالم الكبير محمد سليمان المنصور فور و المحقق الفلكي محمود باشا . �

او شيخ محمد رضا د خپل كتاب � محمد رسول الله � چي د ډيرو عمده كتابو د سِيَرَ او دتاريخ له پخوړ څخه جوړ دئ په ص۱۲ كښي د إسلام د پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) د مَولِد په ارتباط داسي ذكر راغلئ دئ : � ولد النبي (صلى الله عليه وسلم) في فجر يوم الإثنين لاثنتى عشرة ليلة مضت من شهر ربيع الأول (و هل مكة يزورون موضع مولده في هذا الوقت) في عام الفيل ، و لأربعين سنة خلت من حكم كسرى أنوشيروان خسرو بن قباد بن فيروز ۲۰ أغسطس سنة ۵۷۰م بمكة في الدار التي صارت تدعي لمحمد بن يوسف الثقفي أخى الحجاج ، و كانت قبل ذلک لعقيل بن أبي طالب و نزل على يد الشفا أم عبدالرحمن بن عوف فهي قابلته . �

د � ألأنوار المحمدية من المواهب اللدنية � په ص٦٧ كښي راغلي دي چي علمآؤ اختلاف كړئ دئ په شان كښي د كال د ولادت د نبي (صلى الله عليه وسلم) خو أكثر علماء پر دغه خبر باندي دي چي د إسلام پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) په عام الفيل كښي زيږيدلئ دئ ، په داسي حال كښي چي د فيل له واقعي څخه ۵۰پنځوس ورځي تيري سوي وي او مياشت د ربيع الأول وه ، ورځ د دوشنبي وه ، وخت د صبح صادق ؤ او د ربيع الأول دوولسمه وه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

محترمو مسلمانانو ! په راتلونکي برخه کښي به و تاسي ته د هغو عجآئباتو او خارق العادته پیښو بیان وسي کومي چي دده مبارک د تولد د وخت پر شاوخوا پیښي سویدي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی! !

قدرمنومسلمانانو ! په دې برخه کښې د إسلام د پيغمبر (صلی الله عليه وسلم) دتولد په وخت کښې او يا دده مبارک له تولد څخه وروسته تر هغه وخته پورې چې دَی و مبارکې مرضعې ، حليمې سعديې ته ورسپارل کيدئ او يا وروسته بيا د حليمې سعديې له طرفه بيرته وخپل مبارک نيکه عبدالمطلب ته سپارل کيدئ ، هغه مستند او په صحت رسيدلي عجائب ، ارهاصات او خارق العادته واقعې نمبرواره درته ذکركوم كومې چې څمورږ او ستاسې د ګران رسول حضرت محمد (صلی الله عليه وسلم) د بې مثاله او بې نظيره عظمت او رفعت څرګندويې دي :

١) : (أخرج أبونعيم عن بريده و إبن عباس قالا : رأت آمنة في منامها فقيل لها : إنک قد حملت بخير البرية و سيدالعالمين ، فإذا ولدتيه فسميه أحمدًا و محمدًا و علقي عليه هذه ، فانتبهت و عند رأسها صحيفة من ذهب مكتوب عليها : أعيذه بالواحد ، من شر كل حاسد ، و كل خلق رائد ، من قائم وقاعد ، عن السبيل عاند ، على الفساد جاهد ، من نافث او عاقد ، و كل خلق مارد ، يأخذ بامراصد ، في طرق الموارد ، أنها هم عنه بالله الأعلى ، و احوطه منهم باليدالعليا ، والكف الذي لايرى ، يدالله فوق أيديهم ، و حجاب الله دون عاديهم ، لا يطردوه ولايضروه في مقعد ولامنام ، و لا مسير و لا مقام ، أول الليالي و آخرالأيام .

)كذا في الخصائص الكبرى للسيوطي . (

ترجمه : حضرت بي بي آمنې يو خوب وليدئ او ورته وويل سول په دې خوب كي چي : بېشكه ته حملداره سوي يې په بهتر د انسانانو او په سردار د عالميانو ، نو كله چي و ځيږوې ته دَی نو مسمی يې كه په أحمد او په محمد سره او راوځړوه پر ده باندې (يعني دده پر غاړه باندې) دا كلمې چي : � أعيذه بالواحد الخ ، نو كله چي دا وينبه سوه و سر ددې ته د سرو زرو يوه صحيفه پرته وه او دا مذكوري كلمې پكښې ليكلي سوي وې (چي له أعيذه بالواحد څخه شروع بيا تر پايه پوري) .

٢) : (و أخرج البيهقي والطبراني و أبونعيم ، و إبن عساكر عن عثمان بن أبي العاص قال :

حدثتني أمي أنها شهدت ولادة آمنة أم رسول الله(صلی الله عليه وسلم) ليلة ولدته قالت : فما شئ أنظر اليه في البيت إلانور و إني لأنظر إلى النجوم تدنو حتى أني لأقول ليقعن علي ، فلما وضعت خرج منها نور أضاء له البيت و الدار حتى جعلت لا أرى إلا نورًا.

ترجمه : بيهقي ، طبراني ، أبونعيم او ابن عساكر له عثمان څخه چي د أبي العاص ځوی دئ روايت كړئ دئ چي ده مبارک فرمايلي دي چي : ماته څما مور دا قصه وكړه چي كله چي د رسول الله(صلی الله عليه وسلم) له مور مباركي حضرت آمنې څخه د الله پاک رسول پيدا كيدئ نو زه و ولادت ددې مباركې ته حاضره سوم ، نو په دغه كور كښې هيڅ داسي شئ نه ؤ چي ما به ورته وكتل مګر خالص نورګرځيدلئ ؤ او د أسمان و ستورو ته مي كتل چي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وارپه وار دونه رانژدي کیدل چي ما به له ځانه سره دا ویل چي دغه ستوري به پر ما باندي راولویږي (د مذکور روایت دپاته کلمو توضیح به په بل نمبر کښي درته راسي) .

۳(: (له عمر بن قتیبه څخه روایت دئ چي ځما پلار قتیبه وویل چي هغه وخت چي د حضرت آمنې (رضي الله عنها) د ولادت وخت سو نو الله پاک و فرشتو ته وفرمایل چي د اسمان ټولي دروازې خلاصي کړئ او دارنګه د ټولو جنتو دروازې هم ټولي خلاصي کړئ ، او دارنګه یې و پرشتو ته حکم وکړ چي د إسلام د پیغمبر د زوکړي و ځائ ته ټول حاضر سئ ، بیا پرشتې راکښته سوې په داسي حال کښي چي یو پر بل یې د إسلا د پیغمبر د زوکړي زیرئ کاوئ او د ټولي دنیا غرونه اوږده ، دراز او جګ سول او د ټولو دریابو اوبه د أسمان وطرفته پورته سوې ، او د ټولو دریابو اوسیدونکیو خوشحالۍ شروع کړې ، او یوه ملائکه داسي نه وه چي د إسلام د پیغمبر د زوکړي و ځائ ته دي نه وه حاضره سوې ، او شیطان ملعون د � بحرخضرا � یعني د زرغونه دریاب و منځته سرچپه خپل ځان وروغورځاوه ، او نور ټول شیطانان په دغه وخت کښي په طوقو او ځنځیرو وتړل سول او د لمر نور او روښنایي ته د خپل أصلي حالت په نسبت زیات عظمت او لویي وروبخښله سوه ، او د حضرت بي بي آمنې پر سر باندي په هوا کښي اویا زره حوري د جنت ودرولي سوې چي د إسلام د پیغمبر د ولادت او د زوکړي انتظار یې کاوه ، او په دغه کال کښي الله (جل جلاله) خپله الهي فیصله په دي ډول صادره کړه چي د دنیا ټولي ښځې به دغه کال له وجي د کرامته د حضرت محمد (صلی الله علیه وسلم) نارینه اولادونه زیږوي ، او دغه کال به داسي درخته (یعني میوه داره درخته) نه پاته کیږي چي میوه دي ونه کړي ، او دغه کال چي په خلګو کښي کومه ویره او ترس موجود وي هغه به له منځه ځي ، او أمن او أمان به جوړیږي .

بیا چي کله د إسلام پیغمبر و زیږېدئ نو ټوله دنیا له نوره څخه ډکه سوه او ټولو ملائکه ؤ خوشحالۍ شروع کړې او په هر اسمان کي یو عمود د زبرجدو او یو عمود د یاقوتو پیدا کړ سو چي ټول اسمانونه په روښانه کړه سول ، او کله چي د إسلام پیغمبر د معراج په شپه و اسمانو ته پورته سو نو دغه عمودونه او ستني ده مبارک په خپله ولیدلې او وده مبارک ته په شپه د معراج وویل سول چي ستا د ولادت په خوشحالي کښي دغه عمودونه په اسمانو کښي خدائ پاک پیدا کړل .

او همدارنګه دده مبارک د زوکړي پر مهال د نهر کوثر پر غاړه باندي (کوم چي په جنت کښي دده مبارک په نامه باندي و نهر دئ) اویازره درختي د أظفر مشکو کوم چي أفضل ترین مشک دي پیدا کړې چي د دغو درختو میوې به د قیامت په ورځ جنتیان د خوشبویي په ډول کاروي .

او د دنیا ټول بتان سرچپه ولوېدل ، او د لات او عزی دوه بتان له خپل ځائ څخه ووتل او دا ډول یې ویل : اوس تباهي او خرابي و قریشو ته راغله چي محمد � أمین � پیدا سو ، قریش نه پوهیږي چي څه ورپېښه سوه ، او

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دارنګه د بیت الله شریفي له نس څخه ډیري ورځي دغه الفاظ خلګو اوریدل : الآن یُرَد علي نوري ، الآن یجیئني زواري ، الآن أطَهر من أنجاس الجاهلیة ، ایتها العزی هلکتِ .

او همدارنګه درې ورځي پرلپسي کعبه شریفه په زلزله او حرکت کښي وه .

)أخرجه أبو نعیم ، کذافي الخصائص الکبری لسیوطي . (

پوه سه ! چي ددغه حدیث په باب امام سیوطي د نکارت شدیده ذکر کړئ دئ ، خو دا د سند و ځینو راویانو ته د کتلو په وجه دئ او پاته سو ذکر سوئ مضمون ، نو د هغه په تحقق او په ثبوت کښي شک کول ډیر نالائق کار دئ ؛ ځکه هغه شخصیت چي قطعي دلائل پر دې خبره باندي قائم دي چي دنیا ټوله دده په خاطر پیدا سوې ده ، نو د هغه د تولد پر مهال دغه ذکر سوئ مضمون ډیر کم لا ښکاره کیږي تر دې غټې غټې واقعات په قوي دلائلو ثابت دده مبارک د زوکړې په مناسبت واقع سویدي .

)۴ : (خطیب بغدادي روایت کړئ دئ چي حضرت آمنې فرمایلي دي چي کله له ما څخه محمد (صلی الله علیه وسلم) پیدا سو نو ما یوه ډیره لویه نوراني وریځ ولیده چي په دغه وریځ کي ما د اسانو � سهیل � (یعني سِیسنئ) او د وزرو (یعني د وزرو د پرشتو) اواز او د نارینه ؤ کلام واوریدئ ، په دغه وریځ کښي محمد (صلی الله علیه وسلم) پټ کړ سو ، او له ما څخه غائب کړ سو ، وروسته مي له یو چا څخه واوریدل (یعني له یوه غیبي ږغ کونکي څخه) چي داسي یې ویل : � طوفوا بمحمدٍ في جمیع الأرض و اعرضوه علی کل روحاني من الجن و الملائکه والطیور والوحوش ، واعطوه خُلق آدم ومعرفة شیث و شجاعة نوح و خلة إبراهیم ، ولسان اسماعیل و رضآء اسحق و فصاحة صالح و حکمة لوطٍ و بشری یعقوب و شدة موسی و صبرَ أیوب و طاعة یونس و جهادَ یوشع و صوت داود و حب دانیال ، و وقارَ الیاس و عصة یحیی و زهدَ عیسی ، و أغمسو ه في أخلاقِ النبیین.

یعني : طواف وکړی په محمد ، وګرځوی دَی په ټوله مځکه کښي او عرض کړی وړاندي کړی دَی پر ټولو هغو موجوداتو باندي چي خاوندان د روح وي له پیرانانو څخه او له انسانانو او ملائکه ؤ څخه او له مرغانو او وحشي حیوانانو څخه ، او ورکړی ورده ته خِلقت د آدم او معرفت د شیث او شجاعت د نوح او خلیل والئ د إبراهیم او ژبه د إسماعیل ، او رضا او خوشحالي د إسحق او فصاحت د حضرت صالح او حکمت د حضرت لوط ، او د خوشحالۍ زیرئ د یعقوب او قوت او سختي د موسی او صبر د أیوب او طاعت او فرمانبرداري د یونس او جهاد د یوشع او صوت (یعني ښه اواز) د داؤد او محبت د دانیال او وقار او سنګیني د الیاس او عصمت د یحیی او زهد د عیسی ، او غوټه کړی دَی په أخلاقو د نبیانو کښي.

لکه چي یو شاعر فرمایلي دي :

حسن یوسف دمِ عیسی یدِ بیضا داري آنچه خوبان همه دارندُ تو تنها داري .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا حضرت بي بي آمنې فرمایلي دي چي وروسته له دې څخه چي دغه حالت له ده مبارک څخه لیري سو نو ناڅاپه غیبي درې نفره پیدا سول د یوه په لاس کښي د سپینو زرو ګړوه وه او د بل په لاس کښي د زمرودو یو تال ؤ او د دریم پلاس کښي سپین وریښم (یعني د سپینو وریښمو یوه ټوټه وه) بیا یې دغه ټوټه و غوړوله ، بیا یې یو داسي مُهر ورڅخه راوایستئ چي د کتونکو سترګي یې (یعني د بې انتها خوندور والي په وجه) په حیرت کښي اچولې ، بیا یې دَی مبارک اوه واره د ذکرسوي ګړوې په وجه پریمنځئ ، بیا یې په ذکرسوي مُهر سره دده مبارک د دوو اوږو په منځ کښي مُهر ولګاوه ، بیا یې په ذکر سوي وریښمین ټوکر کښي دَی مبارک ونغښتئ ، بیا یې یو ساعت په خپلو وزرو کښي ونیوئ وروسته یې و ماته بیرته راکړ .

)کذا في الأنوار المحمدیه من المواهب اللدنیه . (

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی! !

اللهم صل على محمد النبي الأمي و على آله و أصحابه وبارک وسلم .

قدرمنومسلمانانو ! د إسلام د پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) د تولد او د زوکړي په حرمت او په برکت ، یا په بل عبارت دده د تولد په استقبال کښي چي الله (جل جلاله) و عالم انسانیت ته ، بلکي و عالمِ مُلک او عالم ملکوت ته ، و عالم خلق او عالم أمَر ته ، و عالم علوي او عالم سفلي ته کوم عجآئبات او مختلف النوع د عادت خلاف ، نادر او په حیرانتیا کښي اچونکي أمور او واقعات ښکاره کړیدي ، د ټولو ذکر کول څما عاجز ، بلکي د هر انسان له طاقت څخه وتلئ کار دئ ، خو بیا هم د یو کافي تعداد ذکر ما په تیرو برخو کي درته وکړ او د ځینو نورو ذکر په دې برخه کښي درته کوم .

) ۱: (د اسلام د پیغمبر د مبارک نیکه عبدالمطلب څخه روایت دئ چي ده مبارک فرمایلي دي چي زه په شپه د ولادت د حضرت محمد (صلی الله علیه وسلم) په نزد د کعبې شریفي وم ، کله چي شپه و نیمایي ته ورسېدله ومي لیدل چي کعبه شریفه د � مقام إبراهیم � پر طرف راماَئله سوه او پر سجده باندي پرېوتله او په دغه ډول د تکبیر اواز ورڅخه راغئ چي : � الله أکبر ، الله أکبر ، رب محمد المصطفی الآن قد طهرني ربي من أنجاس الأصنام و أرجاس المشرکین . �

یعني الله (جل جلاله) ډیر لوئ دئ ، الله (جل جلاله) ډیر لوئ دئ ، چي رب د محمد مصطفی دئ (یعني رب د هغه محمد دئ چي الله تعالی له مابین څخه د ټولو کائناتو غوره کړئ دئ) په تحقیق سره پاکه کړم زه رب څما له مرداریو څخه د بتانو او له نجاستو څخه د مشرکانو (یعني اوس چي د إسلام پیغمبر حضرت محمد پیدا سو نو ددې وخت رانژدې دئ چي دغه دري سوه او شپېته بتان به چي کفارو پر ما باندي شاوخوا راگرځولي دي او دارنگه دغه مشرکان به چي قسم قسم د شرک عملونه دلته کوي نیست او نابود وگرځي) .

)۲ : (د إسلام د پیغمبر د ولادت سره سم د کسری قصر او بنگله په لړزه کښي راغله او ۱۴ کنگرې ورڅخه راولوېدلې .

)۳ : (دده مبارک له ولادت سره سم د � ساوه � بحیره وچه سوله او اوبه یې په مځکه ننوتلې .

)۴ : (هغه شپله او کنده چي په هغه وخت کښي په � وادي سماوه � سره مشهوره وه ، چي په طول کښي د زروکالو یې اوبه قطعه سوي وې له اوبو څخه ډکه راوبهېدله .

)۵ : (د پارسیانو ، اتش پرستانو د عبادت خانې اور چي زر کاله متصل بل سوئ راچلیدلئ ؤ په دغه شپه کښي مړ سو .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

)٦ : (دده مبارک له زوکړي سره سم یو داسي نور او روښنایي پیدا سوه چي ددغه نور په سبب و حضرت بي بي آمنې ته د شام بنګلې ښکاره کړې سوې .

)٧ : (دده مبارک د زوکړي په وخت کښي حضرت بي بي آسیه (رضي الله عنها) او حضرت مریمه (رضي الله عنها) او د جنت حوري و حضرت بي بي آمنې ته حاضري سوې او خبري یې ورسره وکړې .

)٨ : (امام سهیلي له تفسیر څخه د � بقي بن مخلد الحافظ � څخه حکایت کړئ دئ چي ابلیس ملعون څلور ځله سختي چغي او بغاري کړیدي : ١: � په هغه وخت کښي چي دَی ملعون کړ سو � ٢ : � په هغه وخت کښي چي له اسمانو څخه و مځکي ته راکښته کړ سو � ٣ : � په هغه وخت کښي چي د إسلام پیغمبر حضرت محمد (صلی الله علیه وسلم) و زیږیدئ � ۴ : � په هغه وخت کښي چي له الهي لوري څخه د فاتحې سورت پر حضرت محمد (صلی الله علیه وسلم) باندي نازل کړ سو . �

)٩ : (کله چي د إسلام پیغمبر پیدا کړسو نو د طفولیت او شیرخورۍ په ابتدایي شپبو کښي بې و سپوږمۍ ته په ګوته اشاره کوله ، وهر طرفته چي بې اشاره وکړه نو سپوږمۍ به وهغه طرف ته میلان وکړ ، او ده مبارک به له سپوږمۍ سره خبري کولې او سپوږمۍ به له ده سره کولې .

)١٠ : (کله چي دَی مبارک پیدا سو نو خبري بې کولې او ملائکو او پرشتو به دده مبارک ځانګو ورځنګوله .

له حضرت حلیمې سعدیې (رضي الله عنها) څخه روایت دئ چي دې مبارکي فرمایلي دي چي اول ځل چي ما د إسلام و پیغمبر ته تئ ورکړ نو ده خبري وکړي نو یې داسي وویل : � الله أکبر کبیراً والحمدلله کثیراً وسبحان الله بکرة و أصیلا .

)مدارج النبوت ، الدایة والنهایة ، المواهب اللدنیة . (

والسلام.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی! !

اللهم صل على محمد النبي الأمي و على آله و صحبه وسلم تسليما .

قدرمنومسلمانانو ! په دې برخه کښې د إسلام د پیغمبر د تولد په اړه او دده مبارک د زوکړې په مناسبت ځینې نور بیانونه درته عرضوم .

اول بیان په دې ارتباط دئ چې ایا د إسلام د پیغمبر (صلى الله علیه وسلم) تولد په داسې حال کښې وسو چې خدایې مسرور او مختون ؤ ، یعنې خدایې یې � نو� له مور څخه پرې سوئ او خدایې سنت کړ سوئ ؤ او که څنګه ؟

په دې موضوع کښې علماؤ او أهلِ سیَر درې قوله ذکر کړیدي :

اول قول د حضرت ابن عمر او د حضرت عباس (رضي الله تعالى عنهما) دئ چې دوی فرمایلي دي : � ولد رسول الله (صلى الله علیه وسلم) مسرورا مختونا . �

یعنې زیږېدلئ دئ د خدائ رسول په داسې حال کښې چې خدایې یې � نو � پرې کړ سوئ ؤ او خدایې سنت کړ سوئ ؤ .

دوهم قول د حضرت أبي بکره (رضي الله عنه) دئ چې ده فرمایلي دي : � إن جبریلَ ختن النبي (صلى الله علیه وسلم) حین طهر قلبه � یعنې بېشکه جبریل (علیه السلام) هغه وخت د إسلام د پیغمبر سنتي وکړه چې دده مبارک زړه یې وریاکوئ.

دریم قول دادئ چې د إسلام د پیغمبر مبارک نیکه دده مبارک سنتي وکړه او دده د سنتۍ په مناسبت یې یوه غټه مهماني هم وکړه چې د قریشو خلګ یې په دغه مهمانۍ کښې سره راجمع کړل .

)البداية والنهاية وغیره . (

دوهم بیان په دې اړه دئ چې د محمد نوم پر ده مبارک (صلى الله علیه وسلم) باندې چا کېښودئ ؟

په دې باره کښې هم د سِیَر د معتبرو کتابو له مطالعې څخه مختلف قولونه څرګندیږي :

یو قول دادئ چې کله چې دَی د خپلې مبارکې مور په نس کښې ؤ نو ودې مبارکې ته په خوب کښې وویل سول چې کله چې دې دغه کوچنئ پیدا سي نو د أحمد او د محمد نومونه پر ده مبارک باندې کښیږده ، لکه چې په تیرو برخو کښې ددغه خوب مفصل ذکر تیر سو .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهم قول دادئ چي دده نيکه چي کله دده له ولادت سره سم قسم قسم خارق العادته واقعات وليدل نو په دې سبب يې پر ده باندي د محمد نوم کيښودئ ؛ ځکه چي و ده ته دا څرګنده سوه چي دَی به محمود او ستايل سوئ د ټول مخلوق وګرځي .

دريم قول دادئ چي عبدالمطلب صاحب په دې وجه د محمد نوم پر کيښودئ چي ده يو وخت خوب وليدئ چي د سپينو زرو يو ځنځير دده له ملا څخه راخارج سي او ددغه ځنځير يو طرف په اسمان کښي وي بل طرف يې په مشرق کښي وي او بل طرف يې په مغرب کښي وي ، بيا دغه ځنځير ددرختي په شکل وګرځي چي پر هره پاڼه باندي ددې درختي نور او روښنايي وي او د مشرق او د مغرب خلګ په دغه درخته پسي لاسونه نيسي ، بيا ده مبارک ددغه خوب بيان و يو داسي چا ته وکړ چي د خوبو په معنی پوهيدئ ، نو هغه ددغه خوب معنی په دې ډول ورکړه چي ستا له ملا څخه به داسي څوک پيدا سي چي أهل مشرق او أهل مغرب بې تابعداري کوي او أهل د اسمان او أهل د مځکي بې ستاينه کوي .

څلرم قول دادئ چي عبدالمطلب صاحب دغه نوم د الهي الهام په وجه پر ده باندي کيښودئ .

محترمو مسلمانانو ! په دغه نامه سره د إسلام له پيغمبر څخه پرته دده مبارک د تولد د وخت تر رانژدې کيدو پوري هيڅوک نه ؤ مسمی کړ سوئ ، البته کله چي دده مبارک د تولد زمانه رانژدې سوه نو ځينو مشرکانو په خپلو ځامنو باندي په دې وجه د محمد نوم کيښودئ جي دوی له يهودو څخه دا خبره په وار وار اوريدله چي د اخيري نبي د تولد زمانه هم دغه زمانه ده او پيدا کيږي به هم په قريشو کښي او نوم بې محمد وي .

دغه مبارک نوم ډير خصوصيتونه لري :

اول خصوصيت يې دادئ چي دغه مبارک نوم په شکل او صورت د انسان دئ ، چي اول ميم يې د انسان د سر په ډول دئ او حاء يې د انسان د دوو لاسو په ډول ده او دوهم ميم يې د انسان د � نو � په محاذات کښي دئ او دال يې د انسان د پښو په برابري کښي دئ ، که په قديم کوفي خطه سره دغه مبارک نوم وليکل سي نو ددې خبري ښه وضاحت وسرې ته کيږي .

دوهم خصوصيت يې دادئ چي (العياذ بالله) د قيامت په ورځ چي کوم څوک و دوږخ ته ورځي نو د هغه انساني صورت مسخ ګرځي له وجي د احترامه د صورت د لفظ د محمد .

دريم خصوصيت يې دادئ چي دغه مبارک نوم د الله (جل جلاله) د محمود له نامه څخه جوړ سوئ دئ ، لکه چي حضرت حصان (رضي الله عنه) د خپلو عربي اشعارو په يوه برخه کښي و دغه مطلب ته اشاره کړېده ، اشعار دادي :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

أغر عــليه لـــــلنبوةِ خـــــــاتَمٌ من اللهِ مِن نورٍ يَلــوحُ و يَشهَدُ

وضمَّ الإلهُ اسما النبي الى اسمه اذا قال في الخمس المؤذن أشهَدُ

وشـــق لهُ من إسمه لِيُـــجِلَّــه فذوالعرش محمودٌ و هذا مــحمدٌ

څلرم خصوصيت يې چي پر ډيرو خصوصيتو باندي مشتمل دئ دادئ چي ابن عساكر له كعب الأحبار څخه روايت كړئ دئ چي حضرت آدم (عليه السلام) و خپل څوی شيث (عليه السلام) ته وفرمايل چي : � اي څوی کيه ته به له ما وروسته څما خليفه او جاينشين يې ، نو دغه خليفه توب په تقوى او په پرهيزگاري سره سنبال کړه او هر وخت چي الله (جل جلاله) ذكر كوې نو د محمد نوم هم ورسره ذكر كوه ؛ څكه چي ښشكه نوم د محمد پر ساق باندي د عرش ما ليكلئ وليدئ او پر ټولو اسمانو زه وگرځيدم نو داسي ځائ مي په اسمانو كښي ونه ليدئ چي د محمد نوم دي هلته نه وي ليكل سوئ ، دارنگه دغه نوم د محمد

ما د جنت د حورو پر څيگرو باندي ليكلئ وليدئ ، دارنگه مي د طوبى د درختي پر پاڼو باندي نوم د محمد ليكل سوئ وليدئ ، دارنگه مي د سدرة المنتهى ددرختي پر پاڼو باندي دغه مبارك نوم ليكلئ وليدئ او دارنگه مي د هري پرشتي پر تندي باندي دغه نوم ليكل سوئ وليدئ ، نو اې شيثه ! دغه مبارك نوم ډير يادوه ؛ څكه چي ملايكي او پرشتي يې په خپلو ټولو وختو كښي يادوي . �

پنځم : په شفا كښي راغلي دي چي پر يوه ډيره پخوانۍ او قديمي ډبره باندي دا جمله ليكله سوې وه : � محمد تقي مصلح أمينٌ . �

شپږم : پر يوه ډبره باندي په عبراني خط سره د موسى (عليه السلام) په كتابت سره دا توري ليكلي وو :� بسمک اللهم ! جاَءالحق من ربکَ بلسانٍ عربي مبين ، لاإله إلاالله محمد رسول الله ، كتبه موسى بن عمران . �

)كذا ذكره ابن ظفرفي البِشـرَ عن معمر الزهري . (

اوم : علامه ابن مرزوق له عبدالله بن صُحان څخه روايت كړئ دئ چي د هند د بحر په يوه جزيره كښي موږ يو ډير پاكيزه او ډير خوشبويه تک سور گل وليدئ چي په سپين خطه سره پر ده باندي ليكل سوي ؤ (يعني په فطري او خدايي ليكنه سره) :� لا إله الاالـلـــــه مـــحمد رسول الله � او دارنگه مو يو سپين گل وليدئ چي په ژړ رنگ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

داسي باندي ليکل سوي ؤ (يعني په فطري ډول) : � برآءة من الرحمن الرحيم الی جنات النعيم لآإله إلاالله محمد رسول الله . �

اتم : په شفا کښي ذکر سويدي چي د خراسان په ځينو ښارو کي يو کوچنۍ و زيږيدۍ چي پر يوه بغل باندي يې � لا إله إلاالله � ليکل سوۍ ؤ او پر بل بغل باندي يې � محمد رسول الله � ليکل سوۍ ؤ .

نهم : رافعي په � روض الرياحين � کښي ذکر کړيدي چي د هند په بعضي ښارو کښي يوه ميوه داره درخته ده چي پوستکۍ لري ، کله چي دغه پوستکۍ مات کړ سي نو يوه پېچله سوې شنه پاڼه پکښي پرته وي چي په واضح کتابت سره باندي ليکلي وي:

لآ إله إلا الـــــــــــه محـــــمـــــد رسول الله

او خلګ په دغه درخته باندي تبرک حاصلوي.

لسم : أبو يعقوب صياد فرمايلي دي چي د � أبلّي � په نهر کښي کښي مي د ماهيانو ښکار کاوۍ ، نو مي داسي يو ماهۍ ونيوۍ چي پر راسته طرف يې � لااله إلاالله � ليکلۍ ؤ او پر چپه طرف يې � محمد رسول الله � ليکلۍ ؤ ، نو کله چي دغه ليکنه ما وليدله نو دغه ماهۍ مي بيرته و اوبو ته پريښودۍ .

يولسم : په سنة ۸۰۹ کښي د انار يوه دانه پيدا سوه چي په تور رنګ د محمد نوم باندي ليکلۍ ؤ .

دوولسم : ابن طغربِک په � نطق المفهوم � کښي له ځينو علماؤ څخه روايت کړۍ دۍ چي په يوه جزېره کښي يوه غټه درخته ده چي ډيري پاڼي لري او ډېره خوشبويه ده ، ددغي درختي پر پاڼو باندي په ډير واضح کتابت سره په سره رنګ (يعني په فطري ډول) درې ليکي خط ليکل سوۍ دۍ ، اوله ليکه يې � لآإله إلاالله � ده ، دوهمه ليکه يې � محمدرسول الله � ده ، دريمه ليکه يې � إن الدين عندالله الإسلام � ده .

)کذا في الأنوار المحمديه من المواهب اللدنية و غيره . (

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی! !

اللهم صل على محمد النبي الأمي و على آله و صحبه وسلم تسليما .

محترمومسلمانانو ! په دې برخه کښې داسلام دپيغمبر د تولد اود زوکړي په اړه ديهوديانوپيشګويې ګاني اودده مبارک له زوکړې سره سم وخلګوته ددوی له خوا ددې اظهارات کول چې داخيري پيغمبر تولداوزوکړه وسوه بيان درته کوم .

)١ : (ابن سعد ، أبونعيم او ابن عساكر له أبي نمله څخه روايت کړئ دئ چي ده فرمايلي دي چي د بني قريظه يهودو به د رسول الله (صلى الله عليه وسلم) بيان پخپلو کتابو کې ددرس او د تعلم په شکل لوستئ او دارنګه بې و خپلو ماشومانو ته دده مبارک په باره کښې تعليم ورکاوه او دده صفتونه بې ورايزده کول او دده مبارک د نومو په باب بې درس ورکاوه او دا بې ويل چې هجرت دده به و موږ ته او مدينې منورې ته کيږي ، خو کله چې د إسلام پيغمبر و دوی ته ښکاره سو او دوی د سر په سترګو وليدئ نو له ده مبارک سره يې حسد او کين شروع کړ او بغاوت يې وکړ او دده مبارک له رسالت څخه منکر سول .

)٢ : (همدارنګه ابن سعد او أبو نعيم له إبن عباس څخه روايت کړئ دئ چي د � قريظه ، نضير، فدک او خيبر � يهودانو ټولو د إسلام پيغمبر ړومبئ له دې څخه لا پيژندئ چي دَی مبارک مبعوث کيدئ ، او دا هم ورته معلومه وه چي دَی مبارک به و مدينې منورې ته په هجرت راځي ، بيا کله چي دَی مبارک وزيږيدئ نو د يهودو ټولو علماؤ وويل چي په نن شپه کې أحمد (يعني اخيري نبي) و زيږيدئ ، او د هغه معلومات له مخې چي دوی د علمِ نجوم له لاري درلودئ پر دغه خبره باندي يې و خلګو ته دا دليل پيش کړ چي نن شپه هغه ستورئ راختلئ دئ کوم چي د اخيري پيغمبر د تولد په مناسبت و موږ ته له پخوا معلومات ؤ چي دغه ستورئ به راخيږي ، بيا چي کله د إسلام پيغمبر په نبوت مشرف کړ سو نو د يهودو علماؤ دده له نبي کيدلو څخه هم و خلګو ته اطلاع ورکړه (إنتهی مع توضيح و إختصار) .

تنبيه :

محترمو مسلمانانو ! يو قسم ډير تک سور ستورئ دئ ، چي په يهودو کښې دا خبره مشهوره وه چي دغه ستورئ هغه وخت په اسمان کښې ښکاره کيږي چي يا د يوه نبي تولد وکړ سي او يا په نبوت سره مشر کړسي ، د إسلام د پيغمبر د تولد په شپه هم دغه ستورئ د يهودو علماؤ وليدئ او دده مبارک له نبي کيدو سره سم يې هم دغه ستورئ وليدئ ، نو ځکه دوی و خلګو ته وويل چي دغه ستورئ خو د يوه نبي د تولد يا د هغه د نبي کيدو په

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مناسبت ښکاره کيږي او نبي خو له أحمد څخه پرته بل هيڅوک پاته ندئ ، نو معلومه ده چي دَی مبارک زيږيدلئ دئ يا نبي سوئ دئ .

)كذا أخرج أبو نعيم من طريق أبو سعيد الخدري في حديث طويل مع وضاحة . (

)۳ : (همدارنگه ابن عساکر او أبو نعيم له حضرت أبوهريره څخه روايت کړئ دئ چي کله چي � بخت نصر � پر بني اسرائيلو باندي حمله وکړه او دوی یې تار پتار کړل نو ځيني يهود چي د هارون له اولادې څخه وو و � يسرب � ته راغلل کوم چي د مديني منورې پخوانئ نوم دئ او دغه راتگ يې په دې سبب ؤ چي دوی ته دا معلومه وه چي اخيري نبي به و دغه ځائ ته په هجرت راځي ، او دوی به و خپلو اولادو ته د نبي (عليه الصلوة والسلام) په باره کښي توصيې کولې او په دې باب بې ډير تاکيد ورته کاوه چي هر وخت که دغه نبي تاسي وليدئ نو مکمل متابعت او فرمانبرداري بې کوی .

)۴ : (همدارنگه له حضرت کعب او وهب منبه څخه روايت دئ چي دوی دواړو مبارکانو فرمايلي دي چي �بخت نصر� يو وخت يو داسي شانداره او د عظمت والا خوب وليدئ چي دَی يې په ډيره ويره کي واقع کړ ، بيا کله چي له خوب څخه رابيدار سو نو خوب ورڅخه هير سو (يعني دونه قدر خو يې پياد ؤ چي ما يو ډير د عظمت والا خوب وليدي ، خو تفصيل د خوب ورڅخه هير سو) نو يې خپل ټول کاهنان او ساحران سره راجمع کړل او د خپل تشويش او دخوب د ليدلو ذکر يې ورته وکړ او له دوی څخه يې وغوښتل چي ماته ځما د خوب معنی راکړی !

کاهنانو او ساحرانو ورته وويل چي ته ستا خوب و موږ ته بيان کړه نو به موږ و تاته د هغه معنی درکړو ؟

ده ورته وويل چي خوب خو راڅخه هير سوئ دئ ، هغوی ورته وويل چي بيا خو نو موږ ددې قدرت نلرو چي تعبير يې درکړو ، بيا بخت نصر حضرت دانيال (عليه السلام) کوم چي په اسيرانو کښي د يهودو يې دَی مبارک هم راوستلئ ؤ و خپل حضورته راوباله ، نو حضرت دانيال و ده ته دده ليدل سوئ خوب توري په توري ورپياد کړ ، په دې ډول چي و بخت نصر ته يې وويل چي تا په خوب کي يو لوی بت وليدئ چي دواړي پښې يې په ځمکه کښي وي او سر يې په اسمان کښي ؤ ، او ددغه بت لوړه حصه د سرو زرو وه او مابين يې د سپينو زرو ؤ او لاندي حصه يې تر ځنگنو پوري دژيرو يا د پتلو وه او لينگي يې د وسپنو وه او دواړي پښې يې د کودريو وې ، نو په دې منځ کښي چي تا په خوب کښي و دغه بت ته کتل په داسي حال کښي چي ددغه بت حسن او محکم صنعت ته په تعجب کښي اچولئ وې نو الله (جل جلاله) د اسمان له طرفه دغه بت پر ککری باندي په يوه ډبره وويشتئ او داسي يې ميده کړ لکه غنم چي تر ژرنده راووزي ، نو ددغه بت سره او سپين زر او ژړ او کودري ټول سره گډ سول تر داسي اندازې پوري چي تاته په خيال کښي دا خبره دروگرځيدله چي که ټول انسانان او پيرانان سره اټول سي ددې دپاره چي دغه سره زر او سپين زر او دغه ژړ او اوسپينه او کودري سره جلا کړي نو ددغه کار قدرت به ونلري ، او دارنگه تا په خوب کښي ودغي ډبري ته وکتل کومه چي د اسمان له طرفه دغه بت په وويشتل سو نو ودي ليدل

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي دغه ډېره وار په وار ، دقيقه په دقيقه غځېږي او سره ځي تر داسي حده پوري چي دغي ډېري ټول مخ د مځکي ونيوئ ، نو تاڇي وکتل بل شئ په نظر نه درتلئ ماسوى له اسمانه او له دغي ډېري .

بخت نصر و حضرت دانيال ته وويل چي ښېشکه همدغه ډول خوب مي وليدئ ، بيا يې ورته وويل چي نو ددغه خوب تاويل او معنى څه ده ؟

نو حضرت دانيال ورته وويل چي کوم بُت چي تا په خوب کښي وليدئ نو هغه عبارت دئ د دنيا له مختلفو ډلو او امتو څخه چي له ابتدا څخه د زماني يې واخلې بيا تر اخيره پوري ، او کومه ډېره چي تا په خوب کښي وليدله نو هغه عبارت د ئ د الله تعالى له دين څخه چي په اخير د زمانې کښي به الله (جل جلاله) ټول امتونه په وولي په دې ډول چي الله پاک به له عربو څخه نبي أمي مبعوث وگرځوي او دده دين به پر ټولو اديانو باندي غالبه سي او ټول مخ د مځکي به ونيسي لکه څنګه چي تا دغه ډېره په خوب کښي وليدله چي مخ د مځکي يې ټول ونيوئ .

)كذافي الخصائص الكبرى للسيوطي . (

)٥ : (همدارنگه بيهقي او أبو نعيم له علي ازدي څخه روايت کړئ دئ چي يهودو به (يعني په هميشه ډول) داسي دعا کوله : � اللهم ابعث لنا هذا النبي يَحكُمُ بيننا و بينَ الناس � يعني اې الله ! مبعوث کړه وموږ ته دغه نبي (يعني کوم چي تا يې وعده په تورات کښي راسره کړېده چي حضرت محمد [صلى الله عليه وسلم] دئ) چي حکم او فيصله وکړي څموږ او د نورو خلگو په منځ کښي .

)٦ : (همدارنگه حاکم او بيهقي له ابن عباس څخه روايت کړئ دئ چي د خيبر د يهودو او د � غطفان � د قبيلې سره جنگ سو بيا په جنگ کښي د خيبر يهود له شکست سره مخامخ سول ، نو دوى په دغه دعا سره له الله پاک څخه نصرت او امداد وغوښتئ : � اللهم إنا نسألکَ بحق محمد النبي الأمي الذي وعدتنا أن تخرجه لنا في آخرالزمان إلا نصرتناعليهم � بيا ددغه دعا په برکت دوى د غطفان پر قبيله باندي غالبه سول ، بيا چي کله د إسلام پيغمبر مبعوث سو نو دوى کفر غوره کړ ، نو الله (جل جلاله) دغه مبارک آيت نازل کړ : � و کانو من قبلُ يستفتحون ...الى اخر الآية. �

والسلام

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ربیع الاول او وفات النبي

بسمه تعالی! !

اللهم صل علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه وسلم تسلیما .

قدرمنو مسلمانانو ! د إسلامي قافلې د سالار حضرت رسول أکرم محمد (صلی الله علیه وآله وصحبه وسلم) د میلاد او ددہ مبارک له تولد سره مقارن یا دمخه یا وروسته ، د عجائباتو او د خارق العادته واقعاتو په باب (انشاَءالله) ما وتاسي ته په زړه پوري او کافي معلوماتونه درکړل ، اوس د إسلام د پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) د وفات او له دنیا څخه د رحلت په اړه معلومات درکوم ، خو البته په دغه اوله برخه کښي د تمهید په ډول د یوه مطلب بیانول غواړم.

محترمو ! داخبره وهر چا ته په واضح او په متیقن ډول څرګنده ده چي دنیا او د دنیا هر څه بقاَء او وفا نلري ، که خوشالي وي او که غم ، که راحت وي او که مصیبت ، که غنا او دولت وي او که مسکنت ، که ګدایي وي او که بادشاهي ، که نامتووالئ وي او که ګمنامي ، که صحت وي او که مرض هر څه چي وي اخیر ختمیدونکئ دئ .

نظـــــــــــم:

کنج امان نیست درین خاکدان

مغز وفا نیست درین استخوان

آنچه درین مآئدء خرګه ایست

کاسهء آلوده و دستِ تهیست

هر که ازو خورد دهانش بدوخت

وانکه ازو ګفت زبانش بسوخت

ګل ددې جهان د اغزو ملګرئ دئ ، خزانې ددې جهان له رنج او زحمت سره پیوسته دي ، راحت ددې دنیا د زحمت ملګرئ دئ ، خوشحالي يې مصاحبه د غم ده ، مسرت يې له مضرت سره ګډ دئ ، مهرباني يې له قهر سره

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیوسته ده ، تریاق یې بې زهرو نسته ، اخلاص یې بې نفاقه نسته ، وصال یې له افتراق سره ترلئ دئ ، وفا یې له بې وفایي سره مخلوطه ده ، قوت یې له زور او عاجزي سره همخانه دئ .

نظـــــــــم:

جهانرا هر گلي بر نوک خار یست

خرابــي از پي هر نوبـــهار یست

وصال غنچه بې خار جفا نیست

چراغ لالـــه بې بادِ فنـــا نیست

جهان گر گنچ دارد مار با اوست

و خَرما نـــماید خـــار با او ست

گر از وَی لطف جویي قهر یابي

و گر تریاق خـــواهي زهر یابي

هر سحرگاه د الله (جل جلاله) د قضا او د قدر کارکونکي پر ټول مخلوق باندي داسي د ویر او د درد ږغونه کوي چي:

کل مخـــلوق سیـــموت

یعني هر مخلوق ژرده چي مړ به سي.

هر سهار د الهـــي دربار داعیان داسي له مشقت او ارمان څخه ډک اواز و مخلوق ته کوي چي :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

أنتم و کل مـــرزوق سـيفوت

یعني تاسي او ټول مخلوقات ژرده چي فوت به کړه سۍ!

هو ! کوم مجلس دئ چي د � لقد تقطعَ بینکم � د مضمون مصداق دي نه وي ګرځیدلئ !!!

کوم دوه یاران دي چي اخیر دي اواز د � هذا فراق بیني و بینک � نه وي اوریدلئ!!!

کومي سترګي دي چي د � کل شئ هـــالکٌ � په ترخو رانجو دي نه وي توري سوي!!!

او کومي ککرۍ دي چي د � کل مَن علیهـــا فانٍ � هیبتناک ګرد او غبار دي پر دوۍ باندي نه وي پاشل سوئ !!!

که خاقانان دي که أمیران دي ، که سلاطین دي او که وزیران او منشیان دي ، دارنګه که غني دئ که فقیر ، که صغیر دئ که کبیر ، که ځوان دئ که سپین ږیرئ ، که عالم دئ که جاهل ، هوښیار او قوي دئ او که سفیه او ضعیف دئ ، وضیع او شریف دئ او که موحد او ملحد دئ ، مُقر او جاحد دئ او که فاسق او زاهد دئ او که کاهل او جاهِد دئ ، هر یوه پخپل نوبت سره د مرګ سرِې او تودې تیري کړي او تیروي یې .

بیـــت:

دربارګاه حشر چي سلطان چي بینوا

بر آستان مرګ چي دربان چي بادشاه

محترمو ورونو ! که په دنیا کښي یو چا بقا درلودلای نو رسولان او نبیان به په دنیا کښي پاته وای ، بیا بالخصوص د الله (جل جلاله) تر ټولو ډیر نازولئ رسول حضرت محـــــــمد (صلی الله علیه وسلم) چي الله پاک عرش او فرش او تمامه دنیا دده په توسط پیدا کړېده ، خو مګر و ده ته هم له پخوا لا له الـــهـــي لوري څخه په قرآن کریم کښي دا اطلاع ورکړه سوې وه چي:

إنکَ میتٌ و إنهـم میتون

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

او داسي ورته فرمايل سوي وو چي : � و مَا جعلنا لِبشرٍ مِن قبلِكَ الخُلدَ أ فإن متَّ فهم الخالدون . �

او دارنگه الله تعالی له الهي دربار څخه په قرآنکريم کښي پر ټولو خلگو باندي دا ږغ کړئ دئ چي : � قل يتوفکم ملک الموت الذي وُکلَ بکم . �

رباعـــــي:

گيرد قرار در رحمِ خاک عاقبت

هر نطفهء که آمده ، از آدم است

کاخ فلک پر است ز ذکر گذشتگان

ليکن کسي که گوش کند اين صدا کم است

شعر:

و لو کان انسانٌ يدومُ بقآئه

لما مات خيرالمرسلين محمد

انديشه زمرگ مصطفی بايد کرد

شادي و طرب جمله رها بايد کرد

چون سيد هردو کون جاويد نمايد

مارا طمع خام چرا بايد کرد

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی!!!

اللهم صل علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه وسلم تسلیما .

محترمومسلمانانو! علماؤ دسیر اودتاریخ ذکرکړیدي چي دهجرت په لسم کال چي پیغمبر داسلام دحجة الوداع په سفر ومکې مکرمي ته سره له خپلو جان نثارو اصحاب کرامو ولاړئ نو په داسي حال کښي چي دعرفي ورځ وه او داسلام پیغمبر سره له اصحاب کرامو دعرفات په ساحه کښي ؤ له الهي لوري پرده مبارک باندي دغه مبارک ایت نازل کړسو

الیوم اکملت لکم دینکم واتممت علیکم نعمتي ورضیت لکم الاسلام دیناً .

یعني اي مومنانو ! نن ورځ وکمال ته ورساوه ما دین ستاسي اوپوره مي کړ پرتاسي باندي نعمت خپل اوخوښ او غوره مي کړ ستاسي دپاره اسلام په حیث ددین.

داسلام پیغمبر ددغه ایت مبارک له مضمون څخه دانتیجه ترلاسه کړه چي لکه چي له دنیا څخه ځمادرحلت اودانتقال وخت رانژدې سوئ دئ ، هو! دایوه مثبته قاعده ده چي هرشئ چي وکمال ته ورسیږي نوآفت دزوال اودنقصان ورپسي وي.

بیت :

چوافتاب به نصف النهار یافت کمال

مقرر است که رویي نهدبه صوب زوال

علماؤ دسیرفرمایلي دي چي داسلام پیغمبر وخپلوقدرمنواصحابوته په هغه خطبه کښي چي په عرفات کښي یې ودوی ته ویله له دغي اشارې څخه اطلاع ورکړه اوورته وې فرمایل چي دحج مناسک له ما څخه په صحیح صورت زده کړی ، ښایي چي له دغه کال څخه ورسته به بیازه اوتاسي نه سره ووینو ، اوهمدارنګه یې ورته وفرمایل چي اې اصحابو ! دقیامت په ورځ ځما په باره کښي له تاسي څخه داسي پوښتنه کړه کیږي چي :

محمد صلی الله علیه وسلم په تاسو کښي څنګه ژوند تیر کړ ؟ نوتاسي به ددغي پوښتني په جواب کښي څه وایاست ؟ اصحابو کراموورته وفرمایل چي اې پرموږ باندي ګران اومحترم رسوله ! موږ به دقیامت په ورځ پردې خبره باندي ګواهي ورکوو چي تاپه ډیره فوق العاده طریقه سره الهي امانت چي وظیفه درسالت اودپیغمبری ده ترسره کړه او و خلګو ته دي دارشاد اودنصیحت حق په اعلی درجه ورپرځای کړ .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروسته له دي څخه رحمة للعالمين رسول خپله مبارکه سبابه گوته داسمان وطرف ته پورته کړه اوبیرته یې دځمکي وطرف ته راوړله اوداسي يې وفرمايل چي : � اللهم اشهد اللهم اشهد � يعني اې الله ته شاهد سه ! اې الله ته شاهد سه ! (یعني ځما داصحابو پردغه ذکر کړه سوې وینا باندي) وروسته له دي چي داسلام پیغمبر د حج له سفرڅخه دمديني منوري پرطرف راروان سو اوو �غدير خم � ته کوم چي دجحفې په علاقه کښي واقع یوځاې دئ راورسیدئ ، دماپښین دلمانځه او ل وخت ؤ داسلام پیغمبر سره له اصحابو کرامو په همدغه اول وخت کښي دماپښین لمونځ اداکئ ، بیایې واصحابو ته خپل مبارک مخ وروگرځاوه اوداسي يې ورته وفرمایل : � الست اولی بالمومنین من انفسهم �

یعني ایا نه یم زه ډیرسزاوار اولائق په مومنانو له نفسو اوله ځانو څخه ددوی ؟

ټولو اصحابو ورته وويل : � بلی یارسول الله � !

یعني هو ! اي دخداې رسوله ! بیشکه ته په موږ سره ترموږ ډیر حقداریې .

الله جل جلاله په قران کریم کښي فرمایلي دي : � النبي اولی با لمؤمنین من انفسهم)� یعني نبي حضرت محمد (صلی الله علیه واله وصحبه وسلم) ډیر لائق اوسزاوار دئ په مومنانو له نفسو ددوی ، وروسته د إسلام پیغمبر حضرت علي تر لاس ونیوئ او وې فرمایل :� د هر چاچي زه مولا یم نو علي بن أبي طالب هم د هغه مولا دئ � بیا یې و حضرت علي ته دغه پنځه دعاوي وکړې :

اللهم وال من والاه

یعني اي الله دوست ولره هغه څوک چي حضرت علي د ځان دوست گڼي.

و عاد من عاداه

او دښمن ولره هغه څوک چي علي د خپل ځان دښمن گڼي .

واخذل من خذله

او خپل مدت او کومک بند کړه له هغه چا څخه چي له علي څخه خپل کومک بندوي .

وانصر من نصره

او مدت وکړه د هغه چا چي مدت کوي د علي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وأدر الحق معه حيث كانَ

يعني او راګرځوه حق له علي سره هر چیرې چې دَی وي .

د إسلام دوهم خلیفه و حضرت علي ته وفرمایل : � بخ بخ یا ابنَ أبي طالب ! أصبحتَ مولا کل مؤمن و مؤمنة � .

یعني خوشحالي دې وي تا لره اې د أبوطالب ځویه ! ځکه وګرځیدلې ته مولا د هر مؤمن او د هرې مؤمنې .

نظم:

هر که را هست با علي کینه

درسخن حاجت دراز ي نیست

نیست در دستش آستین پدر

دامن مادرش نیمازي نیست

بیا وروسته د إسلام پیغمبر و خلګو ته وفرمایل چې داسې معلومیږي چې زه و عالمِ بقا ته دعوت کړ سوئ یم او ما هم ددغه دعوت اجابت وکړ ، اې أمتیانو پوه سئ ! چې ما ستاسې په منځ کښې دوه ډیر لوئ شیان پرېښودل او یو په دغو دوو کښې له هغه بل څخه ډیر لوئ دئ : اول قرآنکریم ، دوهم أهل بیت ځما ، نو تاسې فکر کوئ ا احتیاط کوئ په دې کښې چې وروسته له ما څخه به له دغو دوو شیانو سره څه قسم سلوک کوئ ؟ او ددغو دوو شیانو د حقوقو رعایت به په څه کیفیت او ډول سره کوئ ، او دغه دوه شیان یو له هغه بله تر هغه پورې نه سره جلا کیږې چې د حوض کوثر پر غاړه وماته رارسیږي .

البته ډیرو امتیانو د إسلام د پیغمبر دغه مبارک هدایت داسې نظرانداره کړ چې اضافه یې تصور هم نسي کیدلائ ، له أهل بیتو سره د جفاکارئ او د بې التفاتۍ یوه لویه نمونه � یزید� او دده ملګري وو .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل :

اې بجاي تو من وفا كرده

تومكافات آن جفاكرده

من ترا چون بحشر تش نشوي

وعدهء شربت صفاكرده

بوده بيگانه و ترا باحق

به نصيحت من آشناكرده

درمكافات توحسين مرا

به غم آب مبتلا كرده

آن حسين كه جبرئيل اورا

هر كجاديده مرحبا كرده

فاطمه ازبراېي تربيتش

صد سحراگاه ربنا كرده

او دارنگه د إسلام د پيغمبر ډيرو امتيانو بيا دده مبارک ذکر سوئ وصيت د قرآنکريم په باره کښي داسي صرف نظر وګرځاوه چي هيڅ يو حکم له أحکامو د قرآنکريم څخه نسته چي دوی دي د هغه مخالفت نه وي کړئ ، بلکي أکثرو مسلمانانو داسي طرز او رويه غوره کړېده چي و رسم او و رواج او و قومي عنعناتو ته ، بلکي و کفري فلسفو او أصولو ته چي نيغ په نيغه او په ښکاره ډول د قرآنکريم خلاف دي ، د قرآنکريم پر هداياتو باندي و هغوی ته حق د اوليت ورکوي ، حتی په قرآني هداياتو عمل کول د تسفل او د تنزل سبب ګڼي ، لکه چي د موجوده زمانې أکثر تش په نامه مسلمانان او د دوی حکمرانان ددې خبري واضح مثالونه دي .

علماؤ د سيرَ او د تاريخ ذکر کړيدي چي په حجة الوداع کښي د � منی � په شپو کښي د � إذاجآءنصرالله� مبارک سورت نازل سو ، د إسلام پيغمبر و جبرئيل ته وفرمايل چي اې جبرئيله ! له دې سورت څخه داسي معلومېږي چي الله پاک ماته خبردارئ راکوي چي له دې دنيا څخه به رحلت کوم ؟ حضرت جبرئيل په جواب کښي د إسلام و پيغمبر ته وويل چي � وللآخرة خيرلکَ مِنَ الأولی � يعني اې د خداې محترم رسوله ! له دنيا څخه په رحلت

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کولو کښي ستا دپاره هيڅ د پريشانۍ او د تشويش ځاۍ نسته ؛ ځکه چي قسم په خداۍ دۍ چي خامخا آخرت ستا دپاره ډير بهتر دۍ له دنيا څخه !

د إسلام پيغمبر ددغه مبارک سورت له نازليدو څخه وروسته پکارو د آخرت کښي له اندازې څخه زيات کوښښ شروع کړ او دغه مبارکي کلمې بې په تکرار سره ويلې : � سبحانکَ اللهم و بحمدِکَ ، اللهم ! اغفرلي إنک أنت التواب الرحيم. �

څرنګه چي أصحاب کرامو د إسلام د پيغمبر له مبارکي خولې څخه دغه کلمې ډيري اوريدلې نو يې وده مبارک ته عرض وکړ چي يا رسول الله ! څه وجه ده چي دغه کلمې ډيري وايې ؟

ده مبارک و خپلو أصحابو ته په جواب کښي وفرمايل چي اې أصحابو ! پوه سۍ ! او ځانونه خبر کړۍ ، زه الله (جل جلاله) و عالمِ بقا ته بللۍ يم (يعني له دنيا څخه رحلت کونکۍ يم) په دغه حال کښي د إسلام پيغمبر وژړل ، أصحابِ کرامو ورته وويل چي اې د کآئناتو سرداره ! ته له مرګ څخه ولي ژاړې ، ستا دپاره خو هيڅ غم نسته ؛ ځکه په يقيني ډول الله پاک و تاته ګذشته او آينده ټول دربخښلي دي ، لکه چي الله پاک فرمايلي دي :� إنافتحنالک فتحًا مبينًا لِيَغفرلک الله ما تقدم من ذنبک و ماتأخر � ؟

د إسلام پيغمبر په جواب کښي و خپلو أصحابو ته وفرمايل چي اې أصحابو ! د مرګ سختي او د قبر تنګي او د لحد تاريکي او أهوال او مشکلات د ورځې د قيامت ټول راتلونکي دي ، نو څه به ولي نه ژاړم .

محترمو مسلمانانو ! د إسلام د پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) له دغه کلام څخه مقصود هدايت او ارشاد ؤ و أمتيانو ته ، ورنه د إسلام پيغمبر خو له دغو ټولو مشکلاتو څخه مصئون او محفوظ ؤ .

محترمو مسلمانانو ! د إسلام پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) يوه مياشت له وفات څخه دمخه خواص د أصحابِ کرامو د حضرت عآئشې (رضي الله تعالى عنها) په کور کښي سره راجمع کړل ، کله چي دده مبارک نظر پر خپلو ګرانو أصحابو باندي ولويدۍ نو د رحمت او شفقت له وجي او له خپلو أصحابو څخه د هجران او د فراق له وجي يې تر سترګو مبارګو اوښکي راوبهيدلې .

نظم :

وداع يار و ديارم چو بگذرد بخيال

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شود منازلم ازآب دیده مالامال

میان آتش سوزنده ممکن است آرام

ولي در آتش هجران قرار صبر محال

وروسته يې و خپلو أصحابو ته په دعا شروع وکړه او داسي يې وفرمايل : � مرحبًا بكم و حياكمُ اللهُ بالسلام جمعكم الله رحمَكم الله ، حفظكم الله ، جبرَكم الله ، نصركمُ الله ، رفعَكم الله ، وفقكم الله ، قبِلَكم الله ، آواكم الله ، وقاكم الله ، سلمكم الله ، رزقكم الله . �

بيا يې و أصحابو ته په نصيحت شروح وکړه او ورته وې فرمايل چي زه وتاسي وصيت کوم په تقوی او پرهيزگاري سره او په دې سره چي هميشه به له الله (جل جلال) څخه ويريږی او تاسي پر الله تعالی سپارم او د الله پاک له عذابو څخه تاسي ويروم ، اې أصحابو ! بايد چي د الله (جل جلاله) پر بندګانو باندي کبر او لويي ونکړی او په ښارو او علاقو کښي د فتنې او د ظلم دروازې خلاصي نکړی ؛ ځکه چي الله (جل جلاله) فرمايلي دي چي سرائ د آخرت (يعني نعمتونه د آخرت) د هغه چا دپاره دي چي دوی نه غواړي چي په مځکه کښي تکبر او لويي وکړي او نه دا غواړي چي فساد ، خرابي او طغيان په مځکه کښي وکړي ، او نيک أنجام خاص متقيانو لره دئ .

أصحابِ کرامو چي کله د إسلام د پيغمبر دغه مبارکي کلمې واوريدلې نو دا يې ورڅخه وفهموله چي لکه چي دَی مبارک له موږ څخه د دارالبقا پر طرف رخصتيږي او دغه ټول تاکيدات او مبالغې چي پخپله مبارکه توصيه کښي يې کوي دا پر دې باندي دلالت کوي چي سفر د آخرت يې رانژدې سوئ دئ او هغه وخت بيخي ژر راتلونکئ دئ چي دَی مبارک به و خدائ ته او و سدرة المنتهی ته او و جنت المأوی ته او و رفيق أعلی ته روانيږي ، نو يې وده مبارک ته وويل چي يا رسو ل الله ! و تاته به غسل څوک درکوي ؟

د إسلام پيغمبر (صلی الله عليه وسلم) ورته وفرمايل چي ځما په أهل بيت کښي هغه څوک چي و ماته ډير نژدې دئ هغه به غسل راکوي .

بيا أصحاب کرامو ورته وويل چي اې د خدائ رسوله ! ستا کفن به له کومو جامو څخه درکوو ؟

ده مبارک ورته وفرمايل چي ځما کفن يا له دغو جامو څخه راکی کومي چي مي أغوستي دي ، يا له مصري او يا يمني جامو څخه کفن راکی او يا له يو بل قسم سفينو جامو څخه کفن راکی .

بيا أصحابو ورته وفرمايل چي يا رسول الله ! ستا د جنازې لمونځ به د چا په امامت تر سره کيږي ؟

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دغه وخت کښي ټول أصحاب كرام په ژړا او بغارو سول ، د اسلام پیغمبر هم وژړل ، او و دوی ته یې و فرمایل چي صبر کوی او بې تابي مه کوی ، الله (جل جلاله) دي پر تاسي باندي رحمت او مهرباني وکړي او الله تعالی دي ستاسي گناوي دروبخښي او الله پاک دي ستاسي د پیغمبر له طرفه و تاسي ته د خیر جزا او بدله درکړي ، کله چي ماته غسل او کفن راکړی نو بیا ما پر جنازه باندي کښېږدی او بیا مي په دغه کور کښي د قبر پر غاړه باندي پر جنازه باندي پرېږدی او یو ځل ټول دباندي راوخته ولاړ سی او په دې پوه سی چي اول څوک چي څما د جنازې لمونځ به ادا کوي هغه به څما دوست حضرت جبریل وي ، بیا به له ده څخه وروسته حضرت میکاییل څما دجنازې لمونځ ادا کړي ، بیا به له ده څخه وروسته حضرت اسرافیل څما دجنازې لمونځ ادا کړي ، بیا به ملک الموت سره له یوې ډلي د ملائکو څما دجنازې لمونځ ادا کړي ، بیا به تاسي ډله ډله راځئ او څما د جنازې لمونځ به ادا کوی ، اول به څما د أهل بیت نارینه انسانان څما د جنازې لمونځ ادا کړي ، بیا به څما د أهل بیت ښځې او زناني څما د جنازې لمونځ ادا کړي ، وروسته به بیا پاته أصحاب څما ، څما د جنازې لمونځ ادا کړي .

بیا أصحابو عرض ورته وکړ چي یا رسول الله ! و قبر ته به ستا داخلول څوک کوي ؟

د إسلام پیغمبر وفرمایل چي څما أهل بیت سره له یوې ډلي د مقربو ملائکو به ما و قبر ته داخل کړي ، چي تاسي به دغه ملائکي نه وینی او دوی به تاسي ویني ، بیا د إسلام پیغمبر و ده ته حاضر سوي أصحاب په خیر او نیکي سره یاد کړل او بیا یې ورته وفرمایل چي و هغه أصحابو څما ته څما سلام ورسوی کوم چي له ما څخه غائب دي او وهغه ټولو خلگو ته څما سلام ورسوی چي د قیامت تر ورځي پوري راتلونکي دي او څما د دین پیروي کوي .

بیت :

روزي که زتو سلام باشد ما را

آن روز فلک غلام باشد ما را

اې د حضرت محمد (صلی الله علیه وسلم) مخلصو امتیانو ! د أمت مهربان رسول د خپلو أصحابو په لاس و تاسي ته خپل سلامونه ورکړیدي او اوس ما له همدغي ورکړي څخه و تاسي ته اطلاع درکړه ، نو د خپل پیغمبر د سلام جواب عقیدةً او أخلاقًا ، قلبًا او لِسانًا او عملا باید ورکړی ، په دې ډول چي خپل ایمان او عقیده برابره کړی او خپل أخلاق برابر کړی او د خپلو أقوالو او أعمالو تصحیح وکړی او د زړه په حضور او د زړه له جوش ، خروش او له میني څخه ډک د خپل پیغمبر د سلامو په جواب کښي د :

و علیـــــــک الســــــــلام یا رسول الله !

اواز له خولو څخه روباسی .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

)مدارج النبوة ، روضة الشهدآء و غيره(

بسمه تعالی!!!

اللهم صل علی سيدنا محمد و علی آله و صحبه وسلم تسليما .

محترمو مسلمانانو ! وروسته له دي چي د إسلام پيغمبر و خپلو مباركو أصحابو ته په هر باب خپل نبوي وصيت وکړ ، نو په دي فكر كي سو چي كله به هغه وخت راسي چي ددې دنيا فاني ورځې د عمر ځما و پای ته ورسيږي او پر نفس مطمئنه ځما باندي له الهي دربار څخه ددې زيرئ وسي چي :� فادخلي في عبادي وادخلي جنتي � تر څو چي د هجرت يوولسم كال راغئ ، د هجرت يوولسم كال ؤ د صفري د مياشتي ۲۴ وه د چارشنبې شپه وه چي د اسلام پيغمبر د � بقيع � و قبرستان ته تشريف يووړئ .

حضرت أبومويهبه فرمايلي دي چي په دغه شپه كښي زه د نبي (صلی الله عليه وسلم) ملگرئ وم ، د إسلام پيغمبر د بقيع د مقبرې و مردگانو ته درازه زمانه د مغفرت دعا كوله او تر داسي حده پوري يې و دغو مردگانو د خير دعا وكړه چي ما له ځانه سره دا وويل چي كاشكي زه هم د دغه گورستان له مردگانو څخه يو مرده وای چي د خدای د رسول په داسي باركه دعا سره مشرف سوئ وای ، ورسته حضرت رسول أكرم(صلی الله عليه وسلم) و ماته وكتل او وې ويل چي اې ابومويهبه ! چي ددغي دنيا ټولي خزانې الله (جل جلاله) وماته وړاندي كړې او ماته يې اختيار راكړ چي په دنيا كښي باقي پاته سم او وروسته بيا و جنت ته ورسم او د الله تعالی ديدار د جنت له ورتللو څخه وروسته وكړم ، او كه له دنيا څخه رحلت وكړم د الله پاک لِقا او و جنت ته ورسم ، أبو مويهبه وايي چي ما ورته وويل چي اې د خدای رسوله ! ځما مور او پلار دي تر تا قربان وي ددې دنيا خزانې او بقاء په دې دنيا كښي چي وروسته بيا و جنت ته ورسې غوره كړه ! ده مبارک راته وفرمايل چي نه ما لِقآء د الله (جل جلاله) او جنت ددنيا پر خزانو او په دنيا كښي تر باقي پاته كيدو غوره كړ .

روايت دئ چي د إسلام پيغمبر په دې سره مأمور سو چي وبقيع ته ولاړ سي او وأهل د مقبرې د بقيع ته د مغفرت دعا وكړي ، نو د إسلام پيغمبر همدغسي وكړل او بيرته راغئ او بيده سو ، بيا ورته وويل سو چي و بقيع ته ولاړ سه او دپاره د مردگانو د بقيع دعا د مغفرت وكړه ، بيا دَی مبارک ولاړئ او ودوی ته يې د مغفرت دعا وكړه بيرته راغلئ ، بيا چي ده مبارک يو څه ارام كاوه بيا ورته وويل سول (يعني له الهي لوري څخه) چي ولاړسه د أحد د شهيدانو لپاره دعا وكړه ، بيا ده مبارک همغسي وكړل ، بله ورځ و جناب نبي كريم (صلی الله عليه وسلم) ته د سر درد ورسيدئ سر مبارک يې په يوه ټوكر وتړئ او دغه ورځ ، ورځ د نوبت د ميمونې (رضي الله عنها) وه ، كله چي يې مرض مبارک ډير سخت سو نو ټولي بي بي گاني يې د ميمونې په كور كښي سره راجمع سولې ، د إسلام پيغمبر په ډير تكرار سره ددغو تورو ويل شروع كړل چي : � أينَ أنا غدًا ؟ � يعني صبا به زه په تاسي بي بي گانو كښي د كومي يوې په كور كښي يم ؟ حضرت فاطمې (رضي الله عنها) و ټولو بي بي گانو ته وويل چي پيغمبر (صلی الله

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

عليه وسلم) شايد نور هم په تکليف سي له دې څخه چي د يوې بي بي له کور څخه د بلې بي بي و کور ته ورځي ، نو تاسي ټولي ديوې بي بي کور خوښ کړئ چي دَی مبارک په هغه کور کښي واوسي ، نو دوی ټولي د حضرت بي بي عائشې (رضي الله عنها) په کور راضي سولې ، نو د إسلام پيغمبر د حضرت ميمونې له کور څخه دباندي راووتئ په داسي حال کښي چي يو لاس مبارک يې د حضرت علي پر اوږو او بل لاس مبارک يې د حضرت فضل بن عباس پر اوږو باندي ايښئ ؤ او پښې مبارکي يې پر مځکه باندي پسي ښکيدلې تر څو چي د حضرت عآئشې و کور ته راغلئ او په هغه ځائ کښي يې د مرض بستر وغوړاوئ او ټولي بي بي گاني به هلته دده د خدمت دپاره ورتللې .

خو د إسلام د پيغمبر مرض وار په وار په شدت او په صعوبت او په زياتيدلو شروع وکړه او يو قسم ډيره لويه تبه و ده ه مبارک ته عارضه سوه .

حضرت عبد الله ابن مسعود فرمايلي دي چي د تبې په حال کښي ما دده مبارک پر مخ باندي لاس کېښودئ نو په دونه اندازه دده مبارک مخ گرم ؤ چي څما لاس تحمل د هغه حرارت نسواۍ کولاۍ ، بيا د إسلام پيغمبر راته وفرمايل چي څما دي په هغه خداۍ قسم وي چي څما نفس دده په قدرت کښي دۍ هيڅوک پر مخ د مځکي باندي نسته (يعني له مومنانو څخه) چي ده ته دي يو مرض يا کوم بل تکليف ورسيږي مگر الله تعالی په دغه تکليف سره له ده څخه دده گناوي داسي رژوي لکه څنگه چي يوه درخته خپلې پاڼې تويوي .

حضرت أبوسعيد خدري (رضي الله تعالی عنه) هم د إبن مسعود په ډول د إسلام د پيغمبر د تبې سختوالئ په يوه روايت کښي بيان کړئ دئ او بيا يې داسي فرمايلي دي چي د إسلام پيغمبر وماته وفرمايل چي د مصيبت او د تکليف په لحاظ د أنبياۤو په ډول هيڅوک ندئ په تکليف سوئ او لکه څنگه چي د أنبياؤ تکليف ډير وي اجر يې هم ډير دئ او انبياۤء په مصيبت او په تکليف دونه خوشحاله وي لکه څنگه چي تاسي په عطا او په بخشش سره خوشحاله کيږي (انتهی) .

هو ! د الله (جل جلاله) د لاري و محبانو ته او د الهي دربار و مقربانو ته چي د الله تعالی له طرفه زخمونه او تکليفونه رسيږي نو مرهم يې بولي او رنځ او درد عين عطا او کرم بولي .

قطعه :

المي کز براي دوست کشم

راحت جان مبتلاي من است

زخم او مرهم است بر دل من

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

درد او شربت دواي من است

رباعي :

من خارغم اش بصد گلستان ندهم

خاک قدمش بآب حیوان ندهم

درد که مرا در غم او حاصل شد

آن درد بصد هزار درمان ندهم

د بِشر بن برآء مور (رضي الله عنها) فرمایلي دي چي د إسلام و پیغمبر ته دده په مرض موت کښي ورغلم او ورته ومي ویل چي یا رسول الله ! د هیچا په بدن کښي مي دغه ډول سخته تبه نده لیدلې لکه څرنګه چي ستا په مبارک بدن کښي ده ! د إسلام پیغمبر راته وفرمایل چي دا په دې وجه ده چي څما اجر هم ډیر زیات دئ ، بیا یې راته وفرمایل چي اې د بشر موري ! څما د مرض په باره کښي خلګ څه وایي ؟

ماورته وویل چي خلګ وایي چي دده مرض د ذات الجنب مرض دئ ، د إسلام پیغمبر راته وفرمایل چي د ذات الجنب د مرض په ډول مرض الله پاک د خپل رحمت او لطف له لاري پر انبیاؤ باندي مسلط نه ګرځوي ؛ ځکه چي دا ډول مرض د شیطان له همزاتو څخه پیدا کیږي او شیطان پر ما باندي هیڅ تسلط نسي پیدا کولاۍ ، مګر څما مرض د هغو غوښو أثر دئ چي په زهرو ککړي سوي وې او ستا له ځویه سره مي په خیبر کي وخوړلې ، چي له هغه وخته په تدریج سره د هغو زهرو أثر څما په بدن کښي تازه کیدئ تر څو چي و داسي اندازې ته راورسیدئ چي اوس څما د ژوند او د حیات رګونه راپرې کړي .

علماؤ فرمایلي دي چي الهي حکمت پدې کښي دا ؤ چي د إسلام پیغمبر له مرتبې د شهادت څخه هم برخورداره وګرځي .

صاحب د � روح الأرواح � ذکر کړیدي چي په دې کښي یو عجب الهي سر دئ چي د نبوت خاندان نوبت په نوبت جام د شهادت نوش کړ ، د اسلام پیغمبر او حضرت امام حسن د زهرو په سبب له شهادت څخه برخورداره سول او حضرت علي کرم الله وجهه او حضرت امام حسین بیا د برچې او د تیغ په ذریعه په شهادت ورسیدل .

قطعه :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چون چراغ دیدهء زهرآء بکشتندش بزهر

زهره را دل بر چراغ دیدهء زهرا بسوخت

چون روان کردند خون از قرة العین رسول

چشم عیسی خون ببارید دل زهرا بسوخت

)روضة الشهدآء و غیره . (

والسلام/

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی!!!

اللهم صل علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه وسلم تسلیما .

محترمو مسلمانانو ! علماؤ د سیر ذکر کړیدي چي حضرت رسول أکرم (صلی الله علیه وسلم) څوارلس ورځي بیماره ؤ او په دغو ورځو کښي مختلفي واقعې او پیښي منځته راغلي چي یوه برخه د هغو زه وتاسي محترمو ته د � روضة الشهدآء� او � د روضة الأحباب � و غیرهما په حواله دلته درته ذکر کوم .

اوله پیښه داوه چي په صحیح روایت سره له حضرت عآئشې څخه روایت سوئ دئ چي دې مبارکي فرمایلي دي چي د حسنِ سیرت او د إستقامت د منظر او په ناسته او ولاړه کښي د سکینې او د وقار په اعتبار و رسول (علیه الصلاة و السلام) ته ورته د فاطمې (رضي الله عنها) په ډول ما بل څوک ندئ لیدلئ ، کله چي به فاطمه د خپل پلار نبي کریم (صلی الله علیه وسلم) و حضور ته راغله ، نو سرورکائنات به ورته ولاړ سو او ودې ته به متوجه سو او دا مبارکه بې په خپله مبارکه خوله مچ کړه او پر خپل ځائ بې کښېنوله او کله چي به د إسلام پیغمبر ددې و کور ته ورغلئ نو دې به هم له ده مبارک سره همدغه ډول کول .

دمرض موت په جریان کښي د إسلام پیغمبر و فاطمې ته یو څوک ولیږئ او را وې غوښتله ، نو کله چي فاطمه راغله ده مبارک مرحبا ورته وویله او له خپل بغل سره یې کښېنوله ، د پدري شفقت او د جار او قربان له مراسمو څخه وروسته یې په خفي ډول ودې ته یو څه وویل ، دې وژړل ، بل وار یې بیا یو څه ورته وویل ، دې وخندل .

حضرت عآئشه فرمایي چي ما له دې څخه ددې د ژړا او بیا د خندا او د مبارک (صلی الله علیه وسلم) د خفیه خبري په اړه پوښتنه وکړه ، خو فاطمې هغه مهال و عآئشې ته کوم جواب ورنکړ ، په وروسته وختو کښي یې بیا دغه راز ودې ته ښکاره کړ او ورته وې ویل چي د إسلام پیغمبر اول ځل و ماته وویل چي په تیرو کلو کښي به حضرت جبرئیل د قرآنکریم د درس دپاره وماته په کال کښي یو ځل راتلئ او سږکال دوه ځله راغلئ ، نو زه فکر کوم چي لکه چي اجل مي رانژدې سوئ دئ او زما په زړه کښي هم و عالمِ قدس ته د تللو شوق او مینه غالبه سوېده او نژدې ده چي له دې فاني دنیا څخه به زه ولاړ سم نو دغه یو څو ورځي ځما صحبت غنیمت وګڼه تر څو چي دي طاقت وي له ما څخه مه جلا کیږه ، فاطمه فرمایي چي له اوریدلو ددې خبري څخه په ډیر وحشت کښي ولویدم او تر سترګو مي اوښکي راجاري سوې او ومي ژړل ، کله چي خپل مهربانه پلار پیغمبر د إسلام ځما حال ولیدئ نو بیا یې و خپل ځان ته ښه ورنژدې کړم او په پټه یې راته وویل چي اې لورې ! غم مه کوه زه پر تا باندي د خوشحالۍ او مسرت دوه زیري کوم :

اول : زیرئ دادئ چي په جنت کښي به ته د ټولو مؤمنو ښځو سرداره یې ، دوهم : زیرئ دادئ چي ځما په أهل بیت کښي به تر ټولو دمخه ته په ما پسي راسې ، او بیا یې راته وویل چي اې فاطمې ! جبریل و ماته وویل چي په ټولو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسلمانانو ښځو کښي به يوه داسي ښځه وي چي دونه ډېره اولاده دي ولري لکه څونه اولاده چي به و فاطمې ته الله (جل جلاله) ورکوي ، نو اې فاطمې ! صبر او برداشت ستا هم بايد تر نورو ښځو کم نه وي .

د إسلام پيغمبر دا خبر ځکه و فاطمې ته وکړه چي له داسي پلار څخه د فاطمې غوندي لور محرومه کيدل څه اسانه خبره نه وه ، ددې په وجه چي د کوم غم او درد توقع کيدله د هغه تحمل او برداشت اسانه کار نه ؤ ، نو د إسلام پيغمبر قبل الوقوع لا و خپلې مبارکي لور ته د صبر او د برداشت تلقين ورکړ .

نظم :

روزي که چشم ما ز جمالت جدا بود

چندانکه چشم کار کند اشک ما بود

گفتي دل که فارغ وصابر بود که راست

در دور دل بري چو تو اينها که را بود

او دوهمه واقعه دا پېښه سوه چي کله چي د رحمة اللعالمين پيغمبر مرض بيخي شديد او سخت سو نو ده مبارک و فرمايل چي اوه مشکه له اوو څاهانو څخه ډک کړئ او په داسي حال کښي چي سرونه ددغو مشکو له ډکولو وروسته نه وي خلاص سوي ، ددغو اوو سرو مشکو اوبه پر ما باندي توی کړئ ښايي چي بدن مي يو څه سپک سي او دباندي ورووزم او وخلگو ته وصيت وکړم.

وروسته له دې چي د اسلام د پيغمبر دغه فرموده تر سره کړه سوه نو ده مبارک ته يو څه بدني خفت او راحت حاصل سو او دباندي راووتئ او له أصحاب کرامو سره يې لمونځ وکړ او بيا يې خطبه شروع کړه ، د خدائ حمد او ثنا يې وويله او د أحد د شهيدانو دپاره يې د مغفرت دعا وکړه او و أصحابِ کرامو ته يې وفرمايل چي د مدينې منوري أنصار څما د سِر خلگ دي ، زه و دوی ته په هجرت راغلئ يم او دوی وماته ځائ راکړئ دئ ، د دوی د نيکانو به عزت کوی او د دوی تر بديو به ورتيرېږی ماسوی له حدودو د الله (جل جلاله).

همدارنگه يې د مهاجرو په باب و أنصارو ته او د أنصارو په باب يې و مهاجرو ته توصيه او سپارښ وکړ او على الخصوص يې د قريشو په باره کښي خبري وکړي.

همدارنگه روايت دئ چي د مرض په ورځو کښي د إسلام پيغمبر په داسي حال کښي چي فضل بن عباس تر لاس نيولئ ؤ او سر مبارک يې په يوه ټوکر ترلئ ؤ و مسجد نبوي ته راغلئ او پر ممبر باندي کښېنستئ او و حضرت بلال ته يې وفرمايل چي پر خلگو باندي ږغ وکړه چي ټول سره راسي چي زه خپل اخيري وصيت ورته وکړم ، حضرت بلال

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مدينې منورې په بازارو او کوڅو کښې نعرې وکړې تر څو چې ټول خلګ و مسجد نبوي ته راغلل ، بيا د إسلام پيغمبر په يوې ډيرې تاثير ناکې او بليغې خطبې شروع وکړه او وأصحابو ته يې وفرمايل چې تاسې ټول پوه سئ چې ځما أجل رانژدې سوئ دئ ، دا اوس زه خپل ځان داسې وينم چې تاسې له ما څخه جلا سوې ياست او زه له تاسې څخه جلا سوئ يم ، کله چې له ما څخه جلا سئ نو په زړو سره له ماڅخه مه جلا کيږئ او مه پخپل منځ کښې په زړو کې سره جلا کيږئ ، اې خلګو ! هيڅ داسې پيغمبر و دنيا ته ندئ راغلئ چې په دنيا کښې دې هميشه پاته سوئ وي (يعني ماسوى له حضرت عيسى او له ځينو نورو پيغمبرانو ، چې هغه هم په معتاد ډول په دنيا کښې هستوګه نلري) نو زه به څنګه په دنيا کښې هميشه پاته سم او ماته د الله (جل جلاله) د لِقآء اشتياق پيدا سوئ دئ .

لکه چې د إسلام د پيغمبر يو حديث دئ چې :� من أحب لِقآءاللهِ أحب اللهُ لِقآئَه . �

او همدارنګه يې و أصحابو ته وفرمايل چې اې أصحابو ! زه تاسې لره څنګه پيغمبر وم ؟ ايا جهاد مې له تاسې سره د کافرانو په مقابل کښې ندئ کړئ ؟ ايا (يعني په لاره د جهاد کښې) ځما غاښونه ندي مات سوي ؟ ايا په دغه لاره کښې مې مخ د کفارو په برچو سره په وينو ندئ سور سوئ ؟ ايا قسم قسم تکليفونه مې ندي کش کړي ؟ ايا د خپل قوم د جاهلانو سختۍ مې ندي زغملي ؟ ايا د لوږې په سبب مې په خپل نس پسې ډبرې ندي تړلي ؟ !!

أصحابو ورته وويل چې يا رسول الله ! په تحقيق سره د خدائ په لار کښې تا د هر قسم تکليفو په مقابل کښې صبر او برداشت کړئ دئ .

اې د خدائ رسوله ! دا ته وې چې حقه لار دې و موږ ته را وښودله .

اې د خدائ رسوله ! ستا د مبارک ذات په طفيل موږ د پيړيو پيړيو له شرک ، کفر او بت پرستۍ څخه نجات پيدا کړ .

اې د خدائ رسوله ! ستا د بې مثاله توجه او دعوت په وجه موږ له رزيلو او خبيثو أخلاقو څخه پاک او په ښو أخلاقو سره مشرف کړه سولو .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې د خدائ رسوله ! ستا په برکت څموږ له منځو څخه د پیړیو پیړیو دښمنۍ ولاړې او په اسلامي أخوت او وحدت څخه الله تعالی موږ برخورداره کړو ، الله (جل جلاله) دې و تاته د دغو ټولو نبوي اجراءاتو نیکه او غوره بدله درکړي .

د إسلام پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) ورته وفرمایل چې و تاسې دې هم الله پاک د خیر جزا درکړي (یعني ددې په بدل کښې چې څما دعوت تاسې قبول کړ او مومنان سولاست او بیا مو په ډیره فوق العاده او بې مثاله طریقه سره څما د ژوند تر اخیري نیتې پورې زندګي څما په طاعت او فرمانبرداري کښې تیره کړه .

)روضة الشهدآء و غیره. (

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی!!!

اللهم صل علی سيدنا محمد و علی آله و صحبه وسلم تسليما .

محترمو مسلمانانو ! له واقعاتو څخه د مرض موت د پيغمبر د إسلام (صلی الله عليه وسلم) بله واقعه دا وه چي حضرت أم سلمه (رضي الله عنها) د رسول الله (صلی الله عليه وسلم) د سر و بالښت ته راغله او د إسلام د پيغمبر مبارک شونډان ښوريدل ، حضرت أم سلمه فرمايي چي ما ددې دپاره دده و مبارکي خولې ته غوږونه ورنژدې کړل چي دده مبارک له خولې څخه هغه څه واورم کوم چي دَی يې وايي ، نو له ده مبارک څخه مي واوريدل چي داسي يې ويل :

اې پروردگاره ! ځما أمت د دوږخ له اور څخه خلاص کړه او د قيامت د ورځي حساب پر دوی باندي اسانه کړه .

بيا ما پوښتنه ورڅخه وکړه چي اې د خدائ رسوله ! صحت مبارک دي څنگه دئ ، څه حال دي دئ ؟

ده مبارک راته وفرمايل چي اې أم سلمې ! له ما څخه رخصت اخستونکې سه ؛ ځکه نژدې ده چي بيا به ځما ږغ نه واورې ، په دې وخت کښي ناڅاپه حضرت علي راغلئ او د إسلام و پيغمبر ته يې وفرمايل چي يا رسول الله په خوب کښي مي وليدل چي يوه زغره مي اغوستې وي ، ناڅاپه دغه زغره له ما څخه جلا سي او زه بې زغري پاته سم .

د إسلام پيغمبر ورته وفرمايل چي اې علي ! هغه زغره زه يم چي ستا پناه گاه وم ، اوس هغه وخت رانژدې سوئ دئ چي زه به له دنيا څخه رحلت وکړم او ته به تنها پاته سې ، اې علي ! له ما څخه وروسته به ډېر مکروه کارونه او تکليفونه و تاته ورسيږي ، نو بايد چي ته تنگدلي ونکړې او د صبر لار غوره کړې او کله چي ووينې چي خلگ دنيا غوره کوي نو بايد ته آخرت غوره کړې او په دې پوه سه ! چي د قيامت په ورځ به د حوض کوثر پر غاړه باندي تر هر چا له مخه ته له ما سره يو ځائ کيږې .

بيا ناڅاپه فاطمة الزهرآء راغله او د إسلام و پيغمبر ته يې عرض وکړ چي يا رسول الله ! خوب مي ليدئ چي د قرآنکريم يوه ورقه راسره وي او له هغې ورقي څخه قرآنکريم وايم ، ناڅاپه دغه ورقه له ما څخه غائبه سي .

د إسلام پيغمبر د خپلي گراني لور د خوب په جواب کښي وفرمايل چي اې فاطمې ! هغه ورقه زه وم چي نژدې ده چي ستا له سترگو څخه به غائب سم او ته به له ما څخه پاته سې .

په دې منځ کښي حضرت امام حسن او حضرت امام حسين دواړه راغلل او وده مبارک ته يې وويل چي اې ځموږ مبارک نيکه ! موږ دواړو يو ډول خوب ليدلئ دئ چي هغه دادئ چي يو تخت په هوا کښي ځي ، روان وي او موږ تر هغه تخت لاندي لوڅ سرونه روان وو .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د إسلام پیغمبر ورته وفرمایل چي هغه تخت ځما تابوت او جنازه ده چي خلگ بې واخلي او تاسي به لوڅ سرونه تر هغه لاندي روان یاست .

حضرت أم سلمه فرمایي چي د اسلام د پیغمبر له دغو تعبیرو څخه په أهل بیت کښي چغي او بغاري شروع سوې او د أهل بیتو زړو د إسلام د پیغمبر د فراق له غمه ، د غم او د درد په سکروټو کبابیدل شروع کړل .

غزل:

جانها در آتش است که جانان همیرود

سیلاب خون ز دیدهء گریان همیرود

یعقوب را ز یوسف خود دور میکند

خاتم بیرون ز دست سلیمان همیرود

آدم وداع سایهء طوبی همیکند

خضر از کنار چشمهء حیوان همیرود

دردا که گوهریست گران مایه صحبتش

دشوار دست داده وآسان همیرود

همدارنگه روایت دئ چي د إسلام د پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) تر وفات درې ورځي له مخه حضرت جبریل (علیه السلام) د إسلام و پیغمر ته راغلئ او ورته وې ویل چي الله (جل جلاله) پرتا باندي سلام وایي او زه یې وتاته راولیږلم او په دې کي مقصد اعزاز او اکرام ستا مبارک دئ ، سره له دې چي الله تعالی په هر څه عالم دئ خو ستا د اعزاز لپاره الله پاک ستا د حال پوښتنه کوي چي څرنگه یې ؟

دإسلام پیغمبر ورته وویل چي ځما حال دادئ چي پریشانه یم او دردمند او غمجن یم ، بله ورځ بیا جبریل ورته راغلئ او ذکر سوي خبر یې ورته وکړه ، د إسلام پیغمبر بیا هغه ړومبنئ جواب ورکړ ، په دریمه ورځ ملک الموت او یوه بله پرشته چي اسماعیل یې نوم ؤ چي پر داسي زرو پرشتو باندي دغه اسماعیل حاکم ؤ چي په دغو زرو پرشتو کښي د هري پرشتې بیا زر نوري پرشتې تر حکم لاندي وې ، د إسلام د پیغمبر ودروازې ته راغلل ، حضرت جبریل

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د إسلام و پیغمبر ته وفرمايل چي عزرائيل ودروازې ته ولاړ دئ او اجازه غواړي او تر تا له مخه يې له هیچا څخه دده د روح د قبضولو اجازه نده غوښتې او نه بې وروسته له تا څخه له هیچا څخه وغواړي ؟

جناب رسول كريم (صلی الله علیه وسلم) وفرمايل چي اې جبرئيله ! اجازه ورکړه چي راسي ، کله چي عزرائيل (علیه السلام) رغلئ او د سلام اچولو سنت یې ادا کړ نو یې د إسلام و پیغمبر ته وفرمايل چي الله پاک زه وتاته راليږلئ يم او حکم یې راته کړئ دئ چي ستا د فرمان مطابق به کار کوم ، نو ستا اختيار دئ چي ستا د مبارکي روح د قبضولو اجازه راکوې چي و عالمِ علوي ته يې يوسم او کې نه راکوي نو به زه بيرته ولاړ سم ، د إسلام پیغمبر د جبرئيل و طرفته وکتل ، جبرئيل ورته وويل چي الله تعالی ستا د لقاء مشتاق دئ ، نو د إسلام پیغمبر وفرمايل چي زه هم د الله (جل جلاله) د لقآء مشتاق يم او ملک الموت ته يې وويل چي په خپل کار مشغول سه .

نظم:

تو باز ذروهء نازي مقيم پردهء رازي

قرارگاه چي سازي درين نشيمن فاني

تو مرغ عالم قدسي حريف مجلس أنسي

دريغ باشد اگر تو درين مقام بماني

محترمو مسلمانانو ! د ملک الموت د اجازې غوښتلو يا وده ته د اجازې ورکولو په ارتباط به ډير مفصل بيان په راتلونکې برخه کښې درته راسي .

)روضة الشهدآء و غيره. (

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی!!!

اللهم صل علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه وسلم تسلیما .

له حضرت ابن عباس (رضي الله عنه) څخه روایت دئ چي د إسلام دپیغمبر د وفات په ورځ الله (جل جلاله) و ملک الموت یعني حضرت عزرائیل ته حکم وکړ چي ځما و حبیب حضرت محمد (صلی الله علیه وسلم) ته ورسه ، خو له دوو خبرو سره ډیر خیال کوه : اول دا چي دده و کور ته بې اجازې دده ورداخل نسي او دوهم داچي بې اجازې دده ، دده روح قبض نکړي .

د الهي حکم مطابق ملک الموت سره له زرهاؤ پرشتو د اسلام د پیغمبر وکور ته راغلئ او د الله تعالی له طرفه د عزرآئیل په لاس کښي یو خط هم ؤ ، بیا حضرت عزرائیل د یوه أعرابي او صحرایي په شکل کښي دده مبارک د کور دباندي ودریدئ او داسي یې وویل : السلام علیکم أهل بیت النبوة و معدن الرسالة و مختَلَف الملائکه .

بیا یې وویل چي و ماته اجازه راکړی چي و حجرې مبارکي ته درسم ؛ ځکه له ډیره لیري ځایه څخه راغلئ یم !

حضرت فاطمې ورته وویل چي في الحاله د ملاقات موقع نده برابره ، د اسلام پیغمبر په خپل شان او حال مشغول او مصروف دئ !

حضرت عزرائیل دوهم ځل بیا اجازه وغوښتله ، بیا د فاطمې له لوري منفي جواب ورکړ سو ، دریم ځل حضرت عزرائیل بیا غوښتنه د اجازې وکړه او په دوني لوړ او هیبتناک اواز سره یې وکړه چي هر څوک چي د اسلام د پیغمبر په کور کښي وو له هیبت او ویري څخه ولړزیدئ ، په دغه وخت کښي د اسلام پیغمبر یو څه په هوښ کي راغلئ او سترګي مبارکي یې خلاصي کړې او وې فرمایل چي څه پیښه ده ؟

حضرت فاطمې ورته وویل چي یارسول الله ! یو نابلده سړئ چي په ډیر هیبتناک او نادر شکل کښي دئ دباندي ولاړ دئ ، درې واره یې اجازه وغوښتله او ما عذر ورته پیش کړ خو دَی ځما و خبري ته غوږ نه نیسي ، د اسلام پیغمبر ورته وفرمایل چي اې فاطمې ! دا داسي سړئ دئ چي د دنیا ټول لذتونه او خوندونه له سړي څخه اخلي ، دا داسي څوک دئ چي د سړي ټولي ارزوګاني او مطلبونه له خاورو سره برابروي ، اې فاطمې ! دا هغه شخص دئ چي ډلي جماعتونه او د یوه مجلس خلګ سره جلا کوي ، اې فاطمې ! دا هغه الهي استازئ دئ چي کوچني ماشومان یتیمان او ښځي کونډیاني ګرځوي ، دا داسي څوک دئ چي بې کیلي او چابي ددروازې قلفان ورته خلاصیږي او بې وسلې له سړي څخه روح وړي ، که دروازه ورته وتړله سي پر دیوال باندي و کور ته وراوړي ، اې فاطمې ! دا ملک الموت دئ ، دا عزرائیل دئ چي تا بې پلاره کوي او ستا د داسي قدرمند پلار د روح د قبضولو دپاره راغلئ دئ ، اې فاطمې ! دا ځموږ د احترام په وجه په دروازه کښي ولاړ دئ او اجازه غواړي ، ورنه دا عزرائیل بولي چي اجازه غوښتل دده عادت ندئ ، ورسه ! دروازه ورخلاصه کړه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت بي بي فاطمه په چغو او په بغارو ودروازې ته ورغله او عزرائيل ته يې دروازه ورخلاصه کړه او بيرته راغله د خپل مبارک پلار حضرت محمد (صلى الله عليه وسلم) و غيږي ته ورولوېدله ، په دغه وخت کښې لېږ ساعت د إسلام د پيغمبر سترګي مبارکي پټي سوې او د أهل بيتو داسي ګمان سو چي لکه چي رحمة اللعالمين رسول له دنيا څخه رحلت وکړ ، فاطمة الزهرآء د : � يا ابتاه ! � يعني اې بابکه اې بابکه ! نعرې شروع کړې ، خو د خپل پلار له لوري هيڅ جواب ورنکړ سو ، بيا يې د ژړا په حال کښې داسي وويل :

چي اې پلاره ! څما روح دي تر تا قربان سي يو ځل خو لا راته وګوره او يو خبره خو لا راسره وکړه !!!

د إسلام پيغمبر خپلي مباركي سترګي روڼي کړې او وفاطمې ته يې وفرمايل چي اې څما لورې ! مه ژاړه د عرش حمَله پرشتې ستا د چغو په وجه په بغارو سوې ، او بيا يې ددې مبارکي له مخ څخه په خپل لاس ددې اوښکي ورپاکولې او د خوشحالۍ خبري يې ورته کولې او داسي دعا يې فرمايله چي اې پروردګاره ! څما و ګراني لور فاطمې ته څما په مفارقت او جدايي کښې صبر وروبخښه ، بيا يې ودې مبارکي ته وفرمايل چي کله چي څما روح قبض کړه سي نو � انا لله وانا اليه راجعون � ووايه .

په دې وخت کښې د اسلام د پيغمبر ټولي بي بي ګاني حاضري سوې او د إسلام پيغمبر و دوی ته په تقوی او طاعت سره وصيت وکړ او بيا يې حسنين په ډير تلوار راوغوښتل ، حسنين لوڅ سرونه په چغو او په بغارو د خپل نيکه وکور ته په منډه راغلل او سلام يې ووايه او د إسلام د پيغمبر وبغل ته کښېنستل ، کله چي يې د خپل نيکه حال وليدئ نو په چغو سر سول تر داسي اندازې پورې چي هر چا د دوی ژړا اوريدله هغه په بغارو کيدئ ، او دا ددې ځایٔ ؤ چي ټول أهل زمين او ټول أهل اسمان او جنيات او پرشتې د سرور کآئنات په مصيبت کښې په ژړا ول .

نظم :

دوستان روز وداع است فغان درگيريد

دل بيک بارګي از جان و جهان بر ګيريد

شمع خورشيد بآه سحر بنشانيد

وز تب سوز جگر باري ديگر درگيريد

په � مقتل نورالأئمة � کښې راغلي دي چي د اسلام پيغمبر په پټه او په خفيه له خپل ځان سره د حسنينو په باب کښې داسي ويل چي زه نه پوهيږم چي جفاكاران د أمت څما به له تاسي سره څه وکړي ؟ حسنينو و خپل مبارک نيکه ته په ژړا ژړا وويل چي له تا څخه وروسته به څموږ ماوی او پناه ګاه څوک وي او څوک به څموږ غمګساري او دلنوازي کوي ، او حضرت بي بي فاطمې وويل چي اې بابکه ! که ما ته يو غم او درد راپيښ سو نو له تا څخه وروسته بې زه و چاته وايم او که حسنين د يو شي ارزو وکړي چي ته نه يې نو څوک به د دوی ناز واخلي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې د غریبانو غمخور نبي ! اې د یتیمانو نازونکي نبي ! اې د بېچاره ؤ او بې کسانو پناګاه او دستګیر پیغمبره ! ستا په فراق کښې به زه د صبر کولو طاقت ښځګه ولرم او بې له لیدلو ستا څخه به زه خپل ژوند او زندګي ښځګه تیروم .

نظم :

درغم آباد جهان بې یار بودن مشکل است

غم ز حد بګذشت بې غمخوار بودن مشکل است

رفت دلدار دل خون ګشته را با خود ببرد

اې عزیزان !بې دل و دلدار بودن مشکل است

روایت دئ چې ځنې له خواصو د أصحاب کرامو د حضرت رسول أکرم دحجرې مبارکي ودروازې ته ولاړ ول ، کله چې د حسنینو چغاري او بغاري واورېدلې نو دوی مبارکانو هم په چغو پیل وکړ ، د إسلام پیغمبر چې د خپلو أصحابو ژړاوي واورېدلې نو دَی مبارک هم په ژړا سو او وې فرمایل چې پر خپل أمت باندي د رحم او د شفقت له وجي ژاړم چې ایا وروسته له ما څخه به د دوی حال و کومي درجې ته ورسیږي .

وروسته د إسلام پیغمبر حضرت علي راطلب کړ ، کله چې حضرت علي راغلئ نو د إسلام پیغمبر هغه وصیتونه و ده ته وکړل کوم چې دده مبارک په زړه کښې ول .

حضرت علي (کرم الله وجهه) فرمایلي دي چې په دغه وخت کښې زر قسمه علمونه د إسلام پیغمبر وماته راوښودل چې له دغه هر قسمه څخه د زرو نورو قسمو د علم دروازې پر ما باندي خلاصي سوې .

وروسته حضرت عزرآئیل د اسلام د پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) و حضور ته تشریف راوړ ، وروسته له ویلو د السلام علیک أیهاالنبي ! څخه یې د الله تعالی و رسول ته عرض وکړ چې الله پاک پر تاباندي سلام وایي او وماته یې داسي حکم کړئ دئ چې ستا مبارکه روح قبض کړم ، خو په دې شرط چې ستا اجازه وي.

د اسلام پیغمبر ورته وفرمایل چې اې ملک الموت ! تر هغه پوري ځما روح مه قبضوه چې ځما ورور جبریل راځي ، ملک الموت ورته وویل چې زه ستا په دې خبره کښې تابعدار یم .

وروسته الله (عز وجل) و خازن ته د دوږخ چې مالک نومیږي وفرمایل چې ځما د حبیب حضرت محمد (صلی الله علیه وسلم) مطهره او پاکه روح و اسمان ته راځي نو پدې وجه د دوږخ اور مړ کړه ، او دارنګه یې د جنت و خازن ته چې رضوان نومیږي وویل چې د سیدالأنبیاَء (صلی الله علیه وسلم) د مقدسي روح دپاره جنت ښائسته کړه ، او

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

همداراز د جنت و حورو ته حکم وکړ سو چي خپل ځانونه سنګار کړی چي ځما د حبيب روح درځي او و ټولو پرشتو ته د عالم ملکوت حکم وکړ سو چي په استقبال کي د روح د حضرت محمد (صلى الله عليه وسلم) صف صف ودرېږی .

وروسته الله (جل شانه) و جبريل ته حکم وکړ چي د جنت يو دستمال درسره واخله او ځما و حبيب ته ځان ورسوه ، حضرت جبريل په ژړا ژړا د اسلام د پيغمبر و حضور ته راغلئ ، د اسلام پيغمبر ورته وفرمايل چي اې ځما دوسته په داسي سخت ساعت کښي دي زه تنها پرې ايښئ يم !

جبريل ورته وويل چي تر اوسه پوري ستا په خدمت مشغول وم او اوس مي داسي د خوشحالۍ خبري هم درته راوړي دي چي ستا له مرضي سره مطابقي او وتاته محبوبي دي ، د اسلام پيغمبر ورته وفرمايل چي هغه کومي خبري دي ؟

حضرت جبريل ورته وويل چي : � ان النيرانَ قد أخمدَت والجنان قد زخرفت و الحورالعين قد تزينت و الملائکة قد صففت بقدوم روحک. �

د اسلام پيغمبر و حضرت جبريل ته وفرمايل چي داخو ډير نيک زيري دي مګرماته داسي خبر وکړه چي ځما سترګي په روښانه سي او زړه مي په خوشحاله سي !

حضرت جبريل ورته وفرمايل چي پر ټولو انبيآؤ او د دوی پر امتو باندي جنت تر هغه پوري حرام دئ چي ته او ستا امتيان ورداخليږي ، د اسلام پيغمبر بيا ورته وفرمايل چي تر دغه يو بل غټ د خوشحالۍ زيرئ راباندي وکړه !

حضرت جبريل ورته وفرمايل چي يا رسول الله ! دا خبره فيصله سوېده چي د حشرګاه پر ميدان به د شفاعت تاج او خول تر هر چا له مخه ستا پر مبارک سر باندي ايښودل کيږي ،

د اسلام پيغمبر بيا ورته وفرمايل چي اې جبريله ! داسي خبر راته وکړه چي ځما له زړه څخه د ملالت او د خفګان غوټي خلاصي کړي !

حضرت جبريل ورته وفرمايل چي اې مقتدی د انبيآؤ او د رسولانو ! راته ووايه د کوم شي په غم کښي يې او په کوم شي فکرمند يې چي دغو ټولو خبرو ستا له مبارک زړه څخه هغه غم او فکر ليري نکړ ؟

د اسلام پيغمبر ورته وفرمايل چي له ما سره فکر او غم د أمت دئ چي وروسته له ما څخه به ددين زده کړه دوی له چا څخه کوي ؟ د رمضان د مبارکي مياشتي روژې به چي زه نه يم په څه ډول دوی نيسي او د حج مراسم به په څه ډول تر سره کوي او د آخرت په ورځ به ددوی انجام او عاقبت څنګه کيږي ؟

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت جبریل ورته وفرمایل چي اې سروره ! زړه مبارک دي خوشحاله کړه په دنیا کښي به الله پاک ستا امتیان پخپله ساتنه سره دروساتي او د قیامت په ورځ به دونه امتیان ستا په لمن کښي الله تعالی دروبخښي چي ته به په خوشحاله سې!!!

د اسلام پیغمبر وفرمایل چي اوس مي نو زړه خوشحاله سو او سترګي دي راروښانه کړې .

له دې څخه وروسته رحمة اللعالمین رسول و ملک الموت ته د روح د قبضولو اجازه ورکړه ، ملک الموت دده مبارک د روح په قبضولو شروع وکړه ، په دغه وخت کښي د اسلام پیغمبر د خپلي خوني و بام ته کتل او لاس مبارک بې پورته کوئ او د � بالرفیق الأعلی � الفاظ بې ویل .

چــــــي يـــــو ناخـــــاپه دده مبـــــارک مطـــــــهره روح قبـــــض کړه سوه او و عالـــــم الوصال ته يـــې کــــــوچ او ارتـــــحال وکـــــړ .

مثنوي:

رفت آن طاوس عرشي سوي عرش

چون رسید اندر مشامش بوي عرش

شاه بازي این قفس درهم شکست

رفت خوش بر ساعد سلطان نشست

نظم :

شعلهء آتش تو جان میسوزد

وز فراق تو دل پیر و جوان میسوزد

این چه در دست کزو خون بجگر میریزد

وین چه سوزاست کزو جان و جها ن میسوزد

شــــرح این غـــــم چه نـــــویسم که قلم میشکند

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وصف این حال چه گویم که زبان میسوزد

محترمو مسلمانانو ! د اسلام د پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) د غسل ، تکفین او د جنازې د لمانځه په اړه بیان او دارنگه د أصحاب کرامو غبرگون د ده مبارک د فراق په وجه او دارنگه د إسلام د پیغمبر د ځینو مهمو وصیتونو ذکر به په راتلونکي برخه کښې انشآءالله درته راسي .

)مدارج النبوت ، روضة الشهدآء و غیره. (

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی!!!

اللهم صل علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه وسلم تسلیما .

محترمو مسلمانانو! په دې برخه کښې ځنې خبرې چې دجناب سرور کائنات (صلی الله علیه وسلم) په مرض موت کښې رامنځته سویدې اوپه تیرو برخو کښې یې ما ذکر نه دئ درته کړئ درته یاداوري کوم او نور د هغو خبرو په باب وضاحت درته کوم دکوموچې مې دتیرې برخې په اخیرکښې وعده درسره کړې وه .

۱) : (خبر داده چې ځینوعلماوو ذکرکړیدي چې داسلام پیغمبر چې ومدیني منورې ته دحجة الوداع دسفرڅخه لا نه ؤ رارسیدلئ د بغل درد ورعارض سو ترداسي اندازې پورې چې له دغه دردڅخه په تکلیف سو ، چې دیارلس لمونځونه یې په داسې ډول وکړل چې امام د لمانځه به حضرت ابوبکر ؤ اوده مبارک به په ابوبکر پسې اقتداء کوله بیا دصفرې دمیاشتې په اخرکښې دچهارشنبې به ورځ دحضرت میمونې رضي الله عنها په کور کښې دسردرد اوتبه ورولاړه سوه.

۲) : (داسلام پیغمبر وحضرت بي بي عائشې ته په مرض الموت کښې اطلاع ورکړه چې دربیع الاول په میاشت کښې به زه له دې ددنیا څخه رحلت کوم ، دحضرت عائشې په زړه نو یوازې الله (جل جلاله) خبر ؤ چې له اطلاع سره سم به څه قسم حالات ددې په زړه مسلط سوي وي.

۳) : (دمر ض الموت په جریان کښې داسلام پیغمبر یووخت په تاکید سره داحکم وکړچې ابوبکرته ووایاست چې وخلګوته لمونځ ورکړي یعني زه دمرض دشدت په وجه ددې نه یم چې وخلګوته په جماعت لمونځ ورکړم

داسلام دپیغمبر (صلی الله علیه وسلم) له دې کار څخه چې ده به په حضرت أبوبکر پسې د جماعت لمونځ وکړ او دارنګه ده له دې حکم څخه چې ذکر سو أهل السنة والجماعت دغه مسئله راایستلې ده چې أحق په خلافت سره د اسلام له پیغمبر څخه وروسته حضرت أبوبکر الصدیق ؤ ، ددې مسئلې نور دلائل هم سته چې د ځنو ذکر به د بل بیان په ضمن کښې درته راسي علی أنوف أهل التشیوع.

۴) : (د مرض موت په جریان کښې یو وخت د إسلام پیغمبر په مسجد نبوي کښې و أصحاب کرامو ته د خپل وصیت په سلسله کښې وفرمایل چې اې ځما أصحابو ! اې ځما ورونو ! زه ستاسې په منځ کښې د پیغمبر په حیث واوسیدم او کومه وحې چې به حضرت جبریل (علیه السلام) د الله (جل جلاله) له طرفه وماته راوړله نو هغه به مې و تاسې ته ویله ، کوم څه چې حلال دي په هغه به مې أمر درته کاوئ او کوم څه چې حرام دي له هغه څخه به مې تاسې منع کولاست ، ټول أصحاب په چغو او په بغارو سول ، حتی ځینو علماؤ فرمایلي دي چې له ډیرې نفستنګۍ څخه یې خپلې جامې څیرلې او پر خپلو سرو باندې یې خاورې اچولې .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دي جريان کښې حضرت أبوبکر د اسلام و پیغمبر ته عرض وکړ چي يارسول الله ! ما نن شپه يو خوب وليدئ هغه دا ؤ چي د حضرت عآئشې له سر څخه ټکرئ او پورنئ و هوا ته پورته سي .

د اسلام پیغمبر وده ته د خوب معنی په دي ډول ورکړه چي کوم چا چي دغه خوب ليدلئ دئ معنی يې داده چي دده ځوم به له دي دنيا څخه رحلت وکړي ، بيا حضرت عمر عرض وکړ چي اې د خدائ رسوله ! ما هم نن شپه په دي ډول خوب وليدئ چي عدل مي مات او شکسته سي ، داسلام پیغمبر ورته وفرمايل چي اې عمره ! عدل د تمام جهان زه وم کله چي زه له دي جهان څخه ولاړ سم نو ستا عدل به مات سي ، بيا حضرت عثمان عرض وکړ چي يارسول الله ! ما هم نن شپه خوب وليدئ چي يوه ورقه د قرآنکريم په هوا الوتي وي ، د اسلام پیغمبر ورته وفرمايل چي اې عثمانه ! هغه ورقه د قرآن زه يم ، کله چي زه رحلت وکړم نو د وحي سلسله به ختمه سي .

محترمو ! د أهل بيت د خوبو بيان مي په تيرو برخو کي درته ذکر کړئ دئ .

٥) : (د اسلام پیغمبر (صلی الله عليه وسلم) چي د ځکندن او د نزع په حال کښې کومي کلمې ويلې هغه په دي شرحه وي :

اول : � اللهم أعني على سكراتِ الموتِ � و في رواية � على منكرات الموت . �

دوهم : � لاإله الا الله إن للموت سكرات. �

دريم : � اللهم رب اغفرلي و ألحقني بالرفيق الأعلى . �

٦) : (چي د اسلام پیغمبر (صلی الله عليه وسلم) چي کله و دنيا ته تشريف راوړئ نو اوله خبر چي ده په دنيا کي کړيده نو هغه دا وه :

الله أكـــبر كبيرًا والحمدلله كــثيرًا و سبحانَ اللهِ بكرة و أصيلا .

او ځينو علماؤ فرمايلي دي چي هغه : � الله أكبر � ؤ .

دا کلمې ده مبارک د شيرخورئ په وخت کښې ، هغه وخت وويلې چي حضرت حليمې سعديې اول ځل وده مبارک ته تئ ورکوئ .

او اخيري الفاظ دده مبارک په دنيا کښې � الرفيق الأعلى � وو .

٧) : (د اسلام پیغمبر (صلی الله عليه وسلم) د مرض موت په جريان کښې و خلګو ته په خطاب کښې وفرمايل چي له دي دنيا څخه ځما دتللو وخت رانژدې سوئ دئ ، د هر چا که پر ما باندي حق پاته وي نو دلته دي په دنيا کښې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له ما څخه واخلي ، په دي وخت کښي يوه نفر وويل چي اې د خداۍ رسوله ! څما پر تا باندي درې درهمه باندي دي !

د اسلام پيغمبر وفرمايل چي زه د چا تکذيب نکوم او نه و چاته قسم ورکوم ، دغه درې درهمه دي له کومه رويه پر ما باندي دي ؟

دغه سړي ورته وويل چي يو وخت يو مسکين تيريدۍ تا و ماته وويل چي درې درهمه ودغه مسکين ته ورکه او بيا ما هغه درې درهمه ورکړل ، مګر تا بيا وماته رانکړل !

د اسلام پيغمبر و حضرت فضل ته وفرمايل چي ودغه سړي ته درې درهمه ورکړه .

په سيَر کښي د امام شهيد ، امام اسماعيل خوارزمي او په � روضة الإسلام � کښي د قاضي سديدالدين راغلي دي چي په دغه مجلس کښي � عکاشه اسدي � ولاړ سو او د إسلام و پيغمبر ته يې وويل چي يا رسول الله ! يوه خبره کوم پدې وجه چي تا په دې باره کښي چي که د چا پر ما باندي کوم حق وي نو مطالبه دې وکړي ډير تکرار ، تاکيد او مبالغه وکړه که داسي نه واۍ نو مادا خبره نه کوله ، هغه خبر داده چي د تبوک په غزا کښي تا په يوه غمچينه او تازيانه باندي � اوښه � وهله ناځاپه هغه تازيانه پر ما باندي ولګېدله او زه ډير په تکليف سوم ، نو اوس زه د هغې غمچيني د قصاص غوښتونکۍ يم!

په دغه وخت کښي هغه غمچينه د حضرت فاطمې په کور کښي پرته وه د اسلام پيغمبر دا غمچينه راوغوښتله او و عکاشه تې وويل چي تاته دي الله (جل جلاله) خير درکړي چي دا قصاص دي د آخرت وورځې ته پرېښښودۍ ؛ ځکه چي د قيامت په ورځ چي تمام پيغمبران او ملائکه او ټول انسانان دحشرګاه په ميدان کښي دالله تعالى په حضور کي حاضر وي نو په دغه وخت کښي چي يو څوک له يو چا څخه د خپل حق مطالبه کوي نو د هغه دپاره دا کار دډير لوی خجالت او د سختي شرمندګۍ سبب ګرځي ، راسه ! اوس خپل قصاص له ما څخه واخله .

په دې وخت کښي ډيرو أصحابو په شمول د حسنينو و عکاشه ته احتياجونه او زارۍ وکړې چي د اسلام د پيغمبر په بدل کښي موږ سل سل غمچيني ووهه ! خو د إسلام له پيغمبر څخه له دغي غوښتني تير سه !

عکاشه د هيچا خبر ونه منله او د إسلام و پيغمبر ته يې وويل چي يا رسول الله ! تا چي زه په غمچينه ووهلم هغه وخت څما شا لوڅه وه نو ته به هم خپله مبارکه شا راته لوڅوې

د إسلام پيغمبر خپله مبارکه شا ورته لوڅه کړه ، کله چي عکاشه دده مبارک پر مبارکه شا باندي د نبوت مهر وليدۍ نو هغه يې مچ کړ او بيا يې د إسلام و پيغمبر ته عرض وکړ چي اې د خداۍ رسوله ! څما قصاص اخستل مقصد نه ؤ ، بلکي څما مقصد همدغه کار ؤ چي و مي کړ ، په دې سبب چي تا فرمايلي دي : � من مس جلدي لن تمسه النار أبدًا . �

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په همدغه مجلس کښې د إسلام پیغمبر وفرمایل چې د هر چا پر ذمه که د چا حق وي نو اوس دي لا له هغه څخه ځان خلاص کړي او دا فکر دي نکوي چې رسوا به سم ؛ ځکه چې د دنیا فضیحت ډیر اسانه کار دئ تر فضیحت د آخرت ، نو یو نفر ولاړ سو او وې ویل چې یا رسول الله ! درې درهمه د غنیمت له مال څخه ما په خیانت وړې دي چې هغه اوس ځما پر ذمه باندي دئ ، د اسلام پیغمبر ورته وفرمایل چې دا خیانت دي ولې وکړ ؟

ده ورته وویل چې یا رسول الله ! ورته محتاج وم

د اسلام پیغمبر و حضرت فضل ته وفرمایل چې دغه درې درهمه له دغه سړي څخه واخله .

بیا د اسلام پیغمبر وفرمایل چې په هر چا کښې که یو بد صفت موجود وي (یعني او له ځانه یې نسي لیري کولاځ) نو ولاړ دي سي هغه صفت دي ذکر کړي چې زه دعا ورته وکړم !

یو نفر ولاړ سو او وې ویل چې یا رسول الله ! په ما کښې درې بد صفتونه موجود دي:

اول دا چې دروغ ډیر وایم ، دوهم دا چې فحش او بدګویي ډیره کوم ، دریم دا چې خوب ډیر کوم!

د اسلام پیغمبر دعا ورته وکړه او وې فرمایل چې اې خدایه ! ددغه سړي صدق او رشتیا ویل نصیب کړه (یعني او فحش ګویي ورڅخه لیري کړه) او خوب یې کم کړه په دې ډول چې هر وخت دده زړه وغواړي رابیداره کیدلاځ سي .

په دې وخت کښې یو بل نفر ولاړ سو او عرض یې وکړ چې اې د خدائ رسوله ! په ما کښې دوه بد خویونه دي :

اول بد خوی مي دادئ چې دروغ وایم ، دوهم بد خوی مي دادئ چې منافقت کوم!

د اسلام پیغمبر وده ته هم دعا وکړه .

محترمو مسلمانانو ! په دې بیان کښې و موږ او تاسي ته دا درس او تعلیم موجود دئ چې د حقوق الله او د حقوق العباد د دواړو کامل رعایت وکړو او که څموږ پر ذمه باندي د الله پاک یا د بنده حق پاته وي نو له هغه څخه په دنیا کښې لا په هغه طریقه ځان خلاص کړو کومه چې شریعت د له حقوقو څخه د خلاصوالي دپاره بیان کړېده ، خاص بیا د بندګانو حقوق ؛ ځکه چې د بنده له حق څخه انسان په توبه سره هم نه خلاصیږي تر څو چې و هغه بنده ته یا حق ورونه رسوي یا هغه عفوه ورته ونکړي .

په کتاب د � الإسلام و سأئرالأدیان � کښې د � شامي � په حواله ذکر سویدي چې د یوې روپۍ شپږمه حصه حق که د چا پر ذمه باندي پاته ؤ نو ددې په بدل کښې به اوه سوه په جماعت سره ادا سوي لمونځونه دده و هغه حقدار ته ورکړه کیږي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په یوه ثابت او مشهور حدیث کښې راغلي دي چې د اسلام پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) و أصحاب کرامو ته وفرمایل چې تاسي پوهیږئ چې ځما له أمت څخه مفلس کوم سړئ دئ ؟

أصحابو ورته وفرمایل چې مفلس خو هغه څوک دئ چې درهم او دینار نلري (یعني دنیا نلري) !

د اسلام پیغمبر ورته وفرمایل یعني چې مفلس ځما له أمت څخه هغه دئ هغه دئ چې د قیامت په ورځ راسي په داسي حال کښې چې لمونځونه ، روژې ، حج او داسي نور عبادتونه یې کړي وي خو له دې سره سره یې په دنیا کښې و یو چاته ښکنځل کړیوي ، د بل چا یې بیا مال خوړلئ وي ، دبل چا یې بیا په ناحقه وینه توی کړې وي او داسي نور ، نو دده دغه ټول عبادتونه و دغو حقدارانو ته ورکړه سي او دَی خالي لاس پاته سي .

او ځینو ثابتو روایاتو له مخي دا خبره لا هم سته چې که دده په طاعت او عبادت د حقدارانو غاړه نه ووځي نو بیا دده د حقدارانو ګناوي دده پر ذمه باندي ګرځي .

)۸ : (د اسلام پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) د مرض موت په جریان کښې په مختلفو نوبتو و أصحاب کرامو ته قسم قسم نصیحتونه او وصیتونه وکړل ، چې ځني نموني یې په تیرو برخو کښې وتاسي محترمو ته ذکر سوې ، له جملې د هغوی څخه یو نصیحت دده مبارک دا ؤ چې و أصحاب کرامو ته یې وفرمایل چې زه پر تاسي باندي له دې څخه نه بیریږم چې تاسي به بیرته کفر او شرک غوره کړی ، مګر له دې څخه بیریږم چې و دنیا ته به رغبت وکړی او د دنیا په وجه به پخپل منځ کښې اختلافات او جنګونه شروع کړی .

لکه چې د اسلام پیغمبر فرمایلي دي : � حب الدنیا رأس کل خطیئة . �

او همدارنګه دده مبارک و خپلو ازواجو مطهراتو ته د خانه نشینۍ، ستر او له نامحرمه خلګو څخه د دوی د ځانو د ساتلو په باب وصیت وکړ او دغه مبارک آیت یې ورته تلاوت کړ : � و قرن في بیوتکن و لاتبرجن تبرج الجاهلیة الأولی . �

)۹ : (د اسلام پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) په مرض موت کښې و جبریل ته وفرمایل چې اې جبریله ! له ما څخه وروسته بیا به و مځکي ته راکښته سې او که یا ؟

جبرئیل ورتهوویل چې له تا څخه وروسته به زه هیڅ وخت و مځکي ته راکښته نه سم ، مګر لس واره راکښته کیږم چې لس ګوهره له دنیاوالو څخه ورم .

د اسلام پیغمبر ورته وفرمایل چې هغه لس کوم ګوهرونه دي ؟

جبریل (علیه السلام) ورته وویل چې یا رسول الله ! اول وار چې له تا څخه وروسته و مځکي ته راکښته سم نو د صبر ګوهر به له دنیا څخه یوسم چې بیا به په هیڅ درویش او فقیر کښې (یعني او دارنګه په هیچا کښې) صبر کول پاته

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نسي ، دوهم وار چي راکښته سم نو د شرم گوهر به له دنیا څخه پورته کړم چي بیا به له هیچا سره شرم او حیا نسي پاته ، دریم وار چي راکښته سم نو گوهر د محبت به له دنیا څخه پورته کړم چي هیچا ته به محبت نسي پاته ، څلرم وار به گوهر د عدل او انصاف له دنیا څخه پورته کړم چي بادشاهان به له عدل او انصاف څخه خالي پاته سي ، پنځم وار به گوهر د برکت له دنیا څخه پورته کرم چي په دنیا کي به په هیڅ شي کي برکت نسي پاته ، شپږم وار به گوهر دسخاوت پورته کړم چي هیڅوک به له فقیرانو سره خپلوي او یاري نکوي ، اوم وار به له دنیا څخه گوهر د صدق او راستۍ پورته کړم چي هیڅوک به راست گویه او صادق نسي پاته ، اتم وار به گوهر د عمل په علم له دنیا څخه پورته کړم چي بیا به علماء بې عمله پاته سي ، لسم وار به گوهر د برکت د قرآن مجید له دنیا څخه پورته کړم ، بیا به د قیامت علامې ښکاره سي او حضرت اسرافیل به په شپېلۍ کښبي پوه کړي .

)مدارج النبوت ، روضة الشهدآء ، قصص القران و غیره. (

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی!!!

اللهم صل و سلم وبارک أفضل صلاتک و سلامک و برکاتک علی سیدنا محمد و آله و صحبه أ جمعین .

قدرمنو مسلمانانو! په دې برخه کښې هم د إسلام د پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) د مرض موت او دده مبارک له رحلت سره متصل ځیني مهمي خبري درته کوم .

اوله خبره داده چي په مرض موت کښي د اسلام پیغمبر یو وخت حضرت علي و خپل حضور ته وغوښتئ او ورته ویې فرمایل چي رنګ او یو کاغذ او ورقه راوړه چي ستا دپاره یو وصیت ولیکم .

حضرت علي فرمایلي دي چي ما فکر وکړ چي داسي پېښه نسي چي زه قلم ، رنګ او کاغذ پید اکوم او بیرته راځم د اسلام پیغمبر وفات کړئ وي ، نومي وده مبارک ته وویل چي یارسول الله ! هر وصیت چي کوې په خوله یې راته وکړه له ما څخه انشآءالله نه هیریږي !

نو د اسلام پیغمبر وفرمایل چي : � الصلوات و ماملکت أیمانکم � و في روایة � الله الله في ما ملکت أیمانکم البسوا ظهورهم و اشبعوا بطونهم و الینوا لهم القولَ . �

دوهمه خبره داده چي کله چي د إسلام د پیغمبر(صلی الله علیه وسلم) مرض ډیر سخت سو د پنجشنبې ورځ وه ، نو ده مبارک وغوښتل چي یو خط او یوه عهدنامه ولیکي ، نو یې و عبدالرحمن بن أبي بکر ته وویل چي یوه تخته راوړه چي زه د أبوبکر دپاره خط ولیکم (یعني په دې باره کښي چي دَی به له ما څخه وروسته خلیفه د اسلام وي چي د خلګو په منځ کښي اختلاف منځته رانسي) څکه الله (جل جلاله) او مومنان له دې څخه منع کوي چي له أبوبکر څخه پرته دي بل څوک خلیفه سي .

اهل السنت والجماعت په دغه خبره هم دلیل نیسي پر دې باندي چي د اسلام له پیغمبر څخه وروسته أحق په خلافت سره حضرت أبوبکر ؤ .

دریمه خبره داده چي چي په دوران کښي د سختۍ د مرض دده مبارک اصحاب کرام دده مبارک په حجره کښي سره راټول سول ، نو ده مبارک ورته وفرمایل چي ماته یو شئ راوړۍ چي زه وتاسي ته یو وصیت خپل ولیکم چي وروسته له ما څخه بیا هیڅکله تاسي ګمرهان نسۍ.

د أصحابو په منځ کښي د نظر اختلاف پیدا سو ، ځینو وویل چي باید دده مبارک په قول باندي عمل وکړ سي او د وصیت د لیکني دپاره یوه ورقه ورته راوړله سي ، او ځینو وویل چي د إسلام پیغمبر په تکلیف دئ نو مناسب ندئ چي ورقه ورته راوړو او د وصیت په لیکلو سره تکلیف ورکوو ، حضرت عمر هم دا خبره تاید کړه او وې ویل چي د الله پاک کتاب قرآن مجید څموږ په منځ کښي موجود دئ او څموږ د هدایت دپاره کافي دي ، خو په دغو دواړو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډلو کښي یوې ډلي هم یو غلط سوچ او یو فاسد مقصد په زړه کښي نه درلودئ او دا ځموږ د أهل السنت والجماعت دعلماؤ مَسلَک دئ �علی رغم أنوف الشیعة .

ځلرمه خبره داده چي د إسلام پیغمبر(صلی الله علیه وسلم) د مرض موت په وخت کښي اوه دیناره درلودل چي له حضرت عائشي سره پراته وه ، نو ده مبارک هغه اوه دیناره و حضرت علي ته ورولیږل چي حضرت علي بیا دده مبارک له هدایت سره خیرات کړل پنځمه خبره داده چي ددې دپاره چي دده مبارک له رحلت څخه وروسته خلگ دده مبارک په شان کښي د یهودو او نصاراؤ په ډول إفراط او تر حد تیرئ ونکړي په مرض موت کښي بې د الفاظ هم تکرارول � لَعنَ الله الیهودَ والنصاری ، اتخذوا قبور أنبیآئهم مساجد . �

شپږمه خبره داده چي د إسلام د پیغمبر(صلی الله علیه وسلم) له وفات څخه وروسته أهل بیتو د کور له یوه طرف څخه دا کلمې اوریدلې او په ظاهره هیڅوک دوی، نه لیدئ : � السلام علیکم أهلَ البیت و رحمة الله وبرکاته ، کل نفس ذائقة الموت و انما توفون أجور کم یومَ القیامة � دغه کلمې پرشتو او ملائکو ویلې چي د إسلام د پیغمبر د أهل بیت تعزیة او فاتحه خواني یې کوله.

همدارنگه یو غټ سړئ چي ډیر سباحت یې درلودئ د أصحابو وحضور ته راغلئ او وې ژړل او بیا یې و أصحابو ته وکتل او وې ویل چي بېشکه الله پاک له هر مصیبت څخه تسله ورکونکئ دئ او د هر فائت عوض ورکوي او د هر هالک خلف پیدا کوي ، د الله تعالی و طرفته متوجه سې او جزع ، فزع او ملالت مکوی ، مصیبت زده په حقیقت کي هغه څوک دئ چي دده د مصیبت جبران ونکړ سي او په مصیبت کښي صبر ونکړي .

دغه سړئ د أصحابو له مجلس څخه ولاړئ بیا حضرت أبوبکر و أصحابو ته وفرمایل چي دغه سړئ حضرت خضر(علیه السلام) ؤ ، ځموږ او ستاسي د تعزیت او د تسلي دپاره راغلئ .

اوومه خبره د إسلام د پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) د وفات سره سم د أصحاب کرامو د غبرگون او د عکس العمل په باره کښي ده:

محترمو مسلمانانو ! علمآء کرامو د سیرَ ذکر کړیدي چي د آنحضرت (صلی الله علیه وسلم) له وفات څخه وروسته أصحاب کرام ټول په عمومي لحاظ داسي حیران وگرځیدل چي داسي بې له شانه څخه ښکاریدله لکه چي عقلونه یې سلب سویوي او د بدن ټولي قواوي او حواس یې له کار څخه معطل پاته سویوي ، خو لدې سره ددوی، د ځنو حال له ځنو نورو څخه فرق او توفیر درلودئ ، د ځینو کیفیت په دې ډول ؤ چي لکه گونگیان ، ژبي یې وتړلي سوې او خبري یې نسوائ کولائ او هوش او سد یې له سرو څخه ولاړئ ، چي یو له دغي جملې څخه د إسلام دریم خلیفه حضرت عثمان بن عفان (رضي الله تعالی عنه) ؤ .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د ځينو حال په دې ډول ؤ چې پر خپلو ځايو باندي له حركت څخه عاجز وګرځېدل او طاقت د ګرځېدلو يې نه ؤ ، چې د إسلام څلرم خليفه حضرت علي بن أبي طالب (كرم الله وجهه) هم له دغي ډلي څخه ؤ .

او ځيني مريضان سول او بيا دونه ډېر او كمزوري سول چې اخير په دغه كمزوري كښې په وفات ورسيدل .

او ځينو بيا په داسي دعاؤ شروع وكړه چې الله (جل جلاله) دي موږ په ستړګو باندي ړانده كړي چې د اسلام د پيغمبر څخه وروسته بيا بل څوک په ستړګو ونه وينو او دونه فرياد بې كوئ لكه څرنګه چې يې حاجيان د إحرام په تلبيه كښې كوي .

او د حضرت عمر (رضي الله عنه) عقل داسي مختل وګرځيدئ چې نعرې يې وهلې او قسمونه يې كول چې د خدائ تعالى رسول وفات سوئ ندئ ، بلكي بې هوښي باندي راغلې ده ، لكه چې په كوه طور كښې پر حضرت موسى (عليه السلام) باندي بې خودي راغله ، او دايې وويل چې زه اميدوار يم چې جناب رسول الله (صلى الله عليه وسلم) به تر هغه وخته پوري په دنيا كښې ژوندئ وي چې د ټولو منافقانو ژبې او لاسونه ورپرې كوي .

او څنو منافقانو وويل چې كه محمد (صلى الله عليه وسلم) پيغمبر واى نو وفات بې نه كولاى ، حضرت عمر چې دغه خبر واورېدله نو خپل تيغ يې كش كړ او د مسجدنبوي په دروازه كښې ودريدئ او وې ويل چې هر چا كه وويل چې پيغمبر د اسلام وفات سوئ دئ نو په دغه توره بې سره دوه ځايه كړم ، خلګو چې د حضرت عمر دغه وينا واوريدله د إسلام د پيغمبر په وفات كښې شک او شبهه ورته پيدا سوه.

حضرت أسمآء بنت عميس خپل لاس د إسلام د پيغمبر د اوږو مباركو و مابين ته ورورړئ او مهر د نبوت يې نكړ پيدا نعره يې وكړه چې مُهر د نبوت د اسلام د پيغمبر له مباركو اوږو څخه پورته سوئ دئ ، نو دا ددې دليل دئ چې حضرت رسو ل الله (صلى الله عليه وسلم) له دې فاني دنيا څخه نقل كړئ دئ .

په دغه وخت كښې حضرت أبوبكر په كور كښې ؤ ، كله چې د أصحاب كرامو او د حضرت عمر له دغي واقعې څخه خبر سو نو په تلوار په داسي حال كښې د حضرت بي بي عآئشې و حجرې ته راروان سو چې په لاره كښې يې ژړل او داسي يې ويل :

وا محـــــــــــمداه ! وانقــــــطاع ظهراه

تر څو چې و مسجد نبوي ته راورسيدئ ، خلګ يې وليدل چې په سخته پرېشاني كښې واقع سويدي ، مګر ده مبارک و هيڅا ته التفات ونكړ د حضرت عآئشې و حجرې ته ورغلئ ، د إسلام د پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) مبارک مخ يې لوڅ كړ او پرمبارک نوراني تندي باندي يې مچ كړ او خوله يې دده مبارک پر مباركه خوله باندي وركيښودله او داسي يې وويله : � وا نبياه . � !

وروسته يې سر راپورته كړ او وې ژړل ، دوهم وار يې بيا دَى مبارک مچ كړ او وې ويل :� وا صفياه. � !

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بيا يې سر راپورته کړ او وې ژړل ، دريم ځل يې بيا دَی مبارک مچ کړ او وې ويل :� وا خليلاه ! بابي أنت و أمي طبت حيا وميتا لا يجمع الله عليک موتتين أما الموتة التي کتبت عليک فقد وجدتها . �

او داسي يې وفرمايل چي اې د إسلام پيغمبره ته تر دې ډير لوړ يې چي خلګ دې صفت وکړي او له دې څخه ډير بالاتر يې چي پر تا باندي خلګ وژاړي ، کچيري اختيار څموږ په لاس کښي واۍ نو ما به خپل ځان تر تا قربان کړئ واۍ او کچيري دا نه واۍ چي پر مرده باندي له ژړا کولو څخه تا و موږ ته منع کړېده نو خامخا به ما دونه ژړلي واۍ چي له سترګو څخه به مي چنې بهيدلي واۍ ، بيا يې وويل چي اې الله ! ته ځما له طرفه ستا و پيغمبر ته سلام ورسوه او بيا يې وويل چي اې محمده ! ما د الله (جل جلاله) په حضور کښي ياد کړه.

پوه سه چي د حضرت أبوبکر ددغه قول په مطلب کښي علماؤ اختلاف کړئ دئ چي :� لا يجمع الله عليک موتتين . �

ځينو علماؤ فرمايلي دي چي د اسلام د پيغمبر (صلی الله عليه وسلم) له وفات څخه وروسته ځنو خلګو داسي ګمان ښکاره کړ چي د اسلام پيغمبر بيرته راژوندئ کيږي ددې لپاره چي منافقان له منځه څخه يوسي ، نو حضرت أبوبکر په دغه قول سره ددغه ګمان ترديد وکړ .

او ځينو علماؤ فرمايلي دي چي مطلب دده دا ؤ چي په قبر کښي ستا دپاره مرګ نسته ، لکه نور خلګ چي په قبر کښي د نکير او منکر د سوال او جواب دپاره په قبر کښ را ژوندي کيږي او بيا بيرته مړه کيږي .

او ځنو علماؤ فرمايلي دي چي له دوهم مرګ څخه مراد غم او پرېشاني ده ، يعني له دغه پرېشانۍ څخه پرته چي د وفات په وخت کښي دي تېره کړه له بلي هيڅ پرېشانۍ سره به مخامخ نسې .

وروسته حضرت أبوبکر دباندي راووتئ او حضرت عمر يې وليدئ چي د خلګو په منځ کښي ولاړ دئ او وخلګو ته وايي چي حضرت محمد (صلی الله عليه وسلم) وفات ندئ کړئ او نه دَی وفات کوي ، تر څو پوري چي منافقان په قتل ونه رسوي .

حضرت أبوبکر و حضرت عمر ته وفرمايل چي کښېنه ! خو حضرت عمر له کښېنستلو څخه منع وکړه ، نو حضرت صديق أکبر و حضرت عمر ته وويل چي اې سړيه ! په دې پوه سه ! چي پيغمبر د اسلام له دنيا څخه رحلت کړئ دئ ، ايا تا ندي اوريدلي چي الله (جل جلاله) په قرآنکريم کښي و خپل پيغمبر ته فرمايلي دي چي : � إنک ميت و إنهم ميتون � او همدارنګه يې ورته فرمايلي دي : � و ما جعلنا لبشر من قبلک الخلد أفإن مت فهم الخالدون . �

وروسته حضرت أبوبکر د نبي کريم (صلی الله عليه وسلم) پر ممبر باندي ودريدئ او خلګو عمر پريښودئ او أبوبکر ته متوجه سول ، حضرت أبوبکر خطبه او نصيحت شروع کړ ، اول يې د الله پاک حمد او ثنا وويله او بيا يې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر رسول مقبول (صلی الله علیه وسلم) باندي درود ووایه ، بیا یې و خلگو ته وفرمایل چي هر چا که د محمد (صلی الله علیه وسلم) عبادت کاوه نو محمد خو وفات سو او هر چا څوک چي د الله (جل جلاله) عبادت کوي نو بېشکه الله پاک همیشه ژوندئ دئ او مرگ نلري ، بیا یې دغه مبارک آیت کریمه تلاوت کړ :

وما محـــــمد إلا رسول قد خلت من قبله الرسل أفإن مات او قتل انقلبتم علی أعقابکم (الی اخیر الآیة ...).

او دارنگه یې ددغه مبارک آیت تلاوت هم وکړ چي : (و إنک میت و إنهم میتون) .

خلگو چي د حضرت أبوبکر له خولې څخه دغه دواړه مبارک ایاتونه واوریدل ، نو داسي ورته ښکاره سول لکه چي نوي او تازه د خدای له طرفه نازل سول او هر سړي د مدینې منورې په کوڅو کښې دغه دوه مبارک ایاتونه ویل .

وروسته له هغه حضرت عمر نصیحت شروع کړ او و خلگو ته یې وویل چي اې خلگو ! ماچي تر دغه له مخه کوم څه درته ویل نو هغه ټول بې ځایه وو (یعني بې دلیله مي یو سوچ وهلئ ؤ د هغه سوچ په مقتضی مي هغه خبري درته کولې) او نوري یې هم ډیري خبري و خلگوته وکړې او دا به هم ده مبارک ویل چي کوم دوه ایاتونه چي له أبوبکر څخه ما واوریدل نو داسي راته معلوم سول لکه دا اوس اوس چي نازل سول .

خلاصه د خبري داده چي په دغو ټولو غمو او پریشانیو کښې تر ټولو أصحابو حضرت أبوبکرالصدیق ډیر ثابت قدمه او د عقل پر مقتضی باندي ټینگ او زیات شجاع او دلاوره ؤ .

هو ! ولي به نه ؤ ، أبوبکر هغه شخص دئ چي د اسلام پیغمبر دده په باره کښې فرمایلي دي :

ما طلعت الشمس بعد النبیین علی أفضل من أبي بکر

محترمو ورونو د إسلام د پیغمبر د میلاد د لمانځني شرعي حکم به په بله برخه کښې درته راسي ، چي هغه به ددې لړۍ اخیري برخه وي .

)مدارج النبوت ، روضة الشهدآء و غیره. (

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی!!!

اللهم صل و سلم وبارک أفضل صلاتک و سلامک و برکاتک علی سیدنا محمد و آله و صحبه أ جمعین .

قدرمنو مسلمانانو! په دې برخه کښي په دې باب شرعي معلومات درکوم چي د إسلام د پيغمبر د ميلاد د ورځي لمانځنه په دې ډول چي له منکراتو شرعيه ؤ څخه خالي وي او په دغه ورځ د ميلاد کښي مسلمانان سره راجمع سي او علماء کرام د إسلام د پيغمبر د ميلاد او دوفات او دده مبارک د سيرت په باب و خلګو ته بيانونه وکړي او د مسلمانانو په زړو او دماغو کښي د إسلام د پيغمبر ياد تازه کړي او د بخاري شريفي ددې روايت په مطابق چي :� اجلس بنا نؤمن ساعة � د خپل ګران پيغمبر د ميني او د محبت اظهار وکړي ، او يا په دغه ورځ کښي صدقې او خيراتونه وکړي ، او يا نور نفلي عبادات وکړي او يا درودونه ووايي او ثوابونه يې د إسلام و پيغمبر ته وروبخښي .

محترمو ورونو ! په دې مسئله کښي خلګ درې فرقې دي :

يوې فرقې دتفريط لار غوره کړېده ، چي دغه ډول لمانځنه بدعت او ناروا کار بولي (العياذ بالله ، العياذ بالله) لکه وهابيان .

او يوې فرقې بيا د إفراط لار غوره کړېده چي په دې باب له شرعي حدودو څخه تيرئ کوي او د ميلاد لمانځنه په دې ډول کوي چي متضمن ډېرو ناروا کارو لره وي ، لکه إختلاط او ګډون د ښځو او نرانو او لکه ډولونه وغيره ، چي ځيني خالي په نامه پيران يا خليفه ګان يې کوي .

دغه دواړي فرقې چي دغه ډول کارونه کوي دا د دوی د جهل يا د ضلالت نښانه ده ، لکه چي مشهور قول دئ چي : � الجاهل إما مفرط او مفـرّط � يعني جاهل به يا إفراط کوي يا به تفريط .

دريمه معتدله ډله ده ، د حق والا ډله ده ، چي د مبتدعينو او د وهابيانو په شان تفريط هم نکوي او دارنګه ددغو خالي په نامه پيرانو په شان إفراط هم نکوي ، په دې ډول چي د إسلام د پيغمبر(صلی الله عليه وسلم) د ميلاد لمانځنه په مذکوره طريقه يو ډير أفضل او أهم کار بولي او مرتب عليه د لوی أجر او ثواب يې بولي او په ذکر سوې طريقه نه لمانځنه د ميلاد د ورځي له رحمة اللعامين پيغمبر سره يو قسم جفا او بې وفايي بولي او د أمتيت له شانه سره يې مخالف سلوک بولي او د خپل ګران پيغمبر د ميلاد لمانځل دده مبارک د سيرت ، ولادت او د رحلت په بيانولو سره او دارنګه په صدقو او خيراتو او په نورو عبادتو سره د مسلمانانو د ترقۍ او د کفارو د غم او د درد د زياتولو سبب يې ګڼي .

محترمو ورونو ! د أصلي او سوچه او حقو شرعي دلائلو له مخي د همدغي دريمي ډلي رويه اسلامي او شرعي رويه ده او مخکنۍ دواړي ډلي چي په دې باب څه وايي او يا يې کوي باطلي او ناروا دي او الله (جل جلاله) دې موږ او تاسي د لعنت په داسي طوق نه ګرفتاره کوي لکه څرنګه چي يې دغه دواړي ډلي مبتلا کړيدي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې مطلب د ثابتولو دپاره په دې برخه کښې د عالم إسلام د منل سويو علماؤ او د عمده کتابو قولونه او عبارتونه وتاسې محترمو ته په دې برخه کښې نمبر واره ذکر کوم ، تر څو چې و تاسې محترمو ته حق پوره واضح سې .

در خانـــــه أگر کس است یک حرف بـــس است

د عوامو دپاره ځما دغه یو څو د پښتو خبرې کفايت کوي او بايد همدغه لار تعقيب کړي ، او د علماؤ دپاره دلائل ذکر کوم چې دوی له هغو څخه کار واخلي ، البته موږ به ډېر تکليف کړئ وي چې له مختلفو منابعو څخه موږ دا دلائل راجمع کړيدي الله تعالى دي راڅخه قبول کړي ، خو د علماؤ په خدمت کښې موږ دغه دلائل له کتابو څخه راټول سوي تقديموو چې په دې سبب به دوی د تفتيش او پلټنې له مشقت او تکليف څخه خلاص سي .

اوس په دې اړه ودلائلو ته متوجه سی!

)١ : (امام أبوشامه چې شيخ او استاذ دئ د امام نووي داسي فرمايلي دي:

و من أحسن ما ابتدع في زماننا مايفعل كل عام في اليوم الموافق ليوم مولده (صلى الله عليه وسلم) من الصدقات والمعروف واظهار الزينة والسرور . فإن ذالک مع ما فيه من الإحسان للفقرآء مشعر بمحبة النبي (صلى الله عليه وسلم) و تعظيمه في قلب فاعل ذلک و شكرالله تعالى على ما مَن به مِنَّ به ايجاد رسوله (صلى الله عليه وسلم) الذي ارسله رحمة للعالمين .

يعني چې ځمو په زمانه کښې له پرو أفضلو او بهترينو کارو څخه چې مسلمانانو په عمل کښې راوستلئ دئ يو کار دادئ چې د اسلام د پيغمبر د ميلاد په ورځ يې هر کال مسلمانان کوي ، چې هغه عبارت دئ له صدقو ، خيراتو او داسي نورو نيکو کارو څخه او دارنگه اظهار د زينت او د خوشحالۍ چې مسلمانان يې په دغه ورځ کښې کوي داهم له ډېرو نيکو کارو څخه دئ ؛ ځکه دا کارونه سره له دې چې په دغو کارو کښې له فقيرانو سره امداد او کومک او احسان موجود دئ دغه کارونه د مسلمانانو مينه او محبت له خپل پيغمبر سره او د ارنگه د دوی تعظيم خپل پيغمبر لره ښکاره کوي ، او دارنگه په دغو کارو کښې چې مسلمانان يې د ميلاد په ورځ يا په شپه کوي د الله (جل جلاله) ددغه عظيم نعمت چې پر جهانيانو باندې يې کړئ دئ چې ايجاد او پيدايښت د رحمة اللعالمين رسول دئ د شکر ادا‌ينه راځي .

)٢ : (امام سخاوي چې يو له هغو شخصيتو څخه دئ چې په عالم اسلام کښې ددوی پر قول او خبره باندې تمام أمت مسلمه اعتماد کوي د اسلام د پيغمبر د ميلاد د لمانځنې په ارتباط فرمايلي دي :

ان عمل المولد حدث بعدالقرون الثلاثة ثم لا زال أهل الإسلام في سآئرالأقطار والمدن الكبار يعملون المولد و يتصدقون في لياليه بأنواع الصدقات و يعتنون بقرائة مولده الكريم و يظهر عليهم من بركاته كل فضل عميم .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يعني چي ښېشکه دغه عمل (يعني دغه د مسلمانانو راغونډېدل او بيا د علمآؤ له طرفه و مسلمانانو ته د إسلام د پيغمبر د ولادت او د سيرت په باب بيانونه کيدل او دارنگه خيراتونه او نور عبادات ترسره کيدل چي د إسلام د پيغمبر د ميلاد په مناسبت کيږي دا کارونه) د صحابه ؤ او د تابعينو او د تبع تابعينو له زماني څخه وروسته مسلمانانو عملي گرځولي دي او بيا په داسي ډول عملي گرځيدلي دي چي په دوامداره توگه يې ټول أهل إسلام په ټولو أقطارو او أطرافو د مځکي کښي او په ټولو غټو غټو ښارو کښي د مسلمانانو د اسلام د پيغمبر د تولد په مناسبت د ميلاد په شپو کښي تر سره کوي او له ورايه ددغو مبارکو أعمالو له برکاتو څخه قسم قسم عام فضل او کرم د الله تعالى پر مسلمانانو باندي ښکاره کيږي

)٣ : (او ابن جوزي چي د بې مذهبه مبتدعه ؤ او د أهل مذهب والاؤ د ټولو په نزد معتمد عليه علمي شخصيت دئ په سلسله کښي د بيانولو د گټو ، فايدو او د برکاتو د لمانځني د ميلاد د سرور کآئنات ويلي دي چي :

من خواصه إنه أمان في ذلک العام و بشرى عاجلة بنيل البغية والمرام .

يعني چي ځني له خاصو او برکتو څخه د لمانځني د ميلاد د سرور کآئنات (يعني په شرعي طريقه چي له شرعي منکراتو څخه خالي وي) يو برکت او خصوصيت دادئ چي هر څوک چي د ميلاد ورځ ولمانځي (يعني يا په صدقه ، يا په عبادت ، يا په درود ويلو سره او يا په بيانولو سره د سيرت د نبي [عليه الصلاة والسلام] او په غوږ نيولو سره و بيان د سيرت دده مبارک ته) نو په دغه کال کښي به دغه سړئ له هره آفته په أمن وي او دارنگه به و دغه سړي ته اول دده د حاجاتو د پوره کيدو زيرئ له الهي لوري کيږي (يعني په خوب کښي يا له يوې بلي لاري) او وروسته بې (يعني په همدغه کال کښي) الله پاک حاجتونه ورپوره کوي .

و اول من أحدثه من الملوک ، الملک المظفر أبو سعيد صاحب إربل و ألف له الحافظ بن دحية تاليفًا أسماه � التنوير في مولد بشير النذير � فأجازه الملک المظفر بألف دينار . و صنع الملک المظفر المولد و کان يعمله في ربيع الأول و يحتفل به إحتفالا هائلا و کان شهما شجاعا بطلا عاقلا عادلا و قيل انه کان يصرف على المولد ثلاثمائة الف دينار.

يعني د إسلام د پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) د ميلاد د لمانځني د مبارک رسم اول إحداث او پيل په إسلامي بادشاهانو کښي � ملک مظفر أبو سعيد � صاحب اربل وکړ ، بيا ددغه مبارک بادشاه ددغي مبارکي او مقدسي اختراع په تايد او خوشحالي کښي د إسلامي أمت يو ستر عالم حافظ بن دحية يو کتاب په شان کښي د عظمت او د شرافت د لمانځني د ميلاد د نبي جوړ کړ چي په � التنوير في مولد بشير النذير � سره يې مسمى کړ ، بيا دده د دغه کتاب په جائزه او انعام کښي ذکر سوي محترم بادشاه زر ديناره ودغه عالم ته ورکړل .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لاندي عربي عبارت ترجمه او بيان موږ ځكه ونه ليكئ چي دا عبارات په أصل كي موږ د علماؤ دپاره رانقل كوو او وعلماؤ ته يې د ترجمې كولو ضرورت نسته ، البته كوم ځايونه چي ترجمه كوو نو هغه د عامو مسلمانانو دپاره .

و كان سلطان أبو حمو موسى صاحب تلمسان يحتفل لیلة المولد غاية الإحتفال كما كان ملوك المغرب و الأندلس في ذلك العصر و ما قبله و من احتفاله له ما حكاه الحافظ سيدي أبوعبدالله التنسي ثم التلمساني في كتابه � راح الأرواح � فيما قاله المولى أبو حمو من الشعر و قيل فيه من الإمداح و ما يوافق ذلك على حسب الإقتراح و نصه أنه كان يقيم ليلة الميلاد النبوي على صاحبه أفضل الصلاة والسلام بمشورة من تلمسان المحروسة مدعاة حفيلة يحشر فيها الناس خاصة و عامة فما شئت من نمارق مصفوفة و زرابي مبثوثة و بسط موشاة و وسائد بالذهب مغشاة و شمع كالإسطوانات و موائد كالهالات و مباخر منصوبة كالقباب يخالها المبصر تبرًا مذابًا و يفاض على الجميع أنواع الأطعمة كأنها أزهار الربيع المنمنمة فتشتهيها الأنفس و تستلذ بها النواظر و يخالط حسن رياهاالأرواح و يخامر رتب الناس فيها على مراتبهم ترتيب احتفال و قد علت الجميع أبهة الوقار و الاجلال و بعقب ذلك يحتفل المستمعون بإمداح المصطفى (صلى الله عليه وسلم) و مكفرات ترغب في الأقلاع عن الآثام يخرجون فيها من فن الى فن و من أسلوب الى أسلوب و يأتون من ذلك بما تطرب له النفوس و ترتاح الى سماعه القلوب و بالقرب من السلطان رضوان الله تعالى عليه خزانة المنجانة قد زخرفت كأنها حلة يمانيه لها أبواب موجفة على عدد ساعات الليل الزمانية فمهما مضت ساعة وقع النقر بقدر حسابها و فتح عند ذلك باب من أبوابها و برزت منه جارية صورت في أحسن صورة ، في يدها اليمنى رقعة مشتملة على نظم فيه تلك الساعة باسمها مسطورة فتصفها بين يدي السلطان بلطافة ويسراها على فمها كالمؤدية بالمبايعة حق الخلافة . هكذا حالهم الى انبلاج عمود الصباح و نداء المنادى حي على الفلاح . انتهى .

و في زماننا هذا يحتفل المسلمون بيوم مولده (صلى الله عليه وسلم) في جميع الأمم الاسلامية.وفى القطرالمصرى تتلى الاذكاروتوزع الصدقات على الفقراء والمحتاجين. وفى القهرة يتحرک موكب أرباب الطرق بعد الظهرمن ميدان باب الخلق أمام المحافظة ويسيرقاصدا ميدان الاحتفال بالعباسية مجتازا شوارع تحت البع فالسكرية فالغورية فميدان الاشراقية فالفحامين فالحسينية فالعباسية ويشتدالزحام فى هذه الشوارع وتتقدم الموكب كوكبة من فرسان رجال الشرطة وتحف به من الجانبين قوة من رجال الجيش وقدجرت عادة الحكومة أن تحتفل بهذا اليوم المبارک احتفالا رسميا فى العباسية حيث تقام سرادقات للوزارات ويتوجه جلالة الملك أونائبه الى مكان الاحتفال و هناک يعرض الحامية المصرية على أثروصوله ثم ينقتل الى السرادق الملكى ويستقبل الطرق الصوفية بأعلامهم وبعدئذ يقصد سرادق شيخ مشايخ الطرق الصوفية فيستمع تلاوة القصة النبوية وبعد سماعها يخلع على تاليها الخلعة الملكية وتدار المرطبات والحلوى على الحاضرين ثم ينصرف بعد ذلک بموكبه الحافل أثناء قصف المدافع وفى المساء تنارالزينات المقامة على السرادقات وتطلق الألعاب النارية البديعة وفى الصباح تعطل الحكومة وزارتهاومصالحها وتتلى القصة النبوية الشريفة فى المشهد الحسينى بحضور محافظ مصر .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

أنظر � محمد رسول الله � ص ١٤ـ١٥ـ١٦ تاليف : علامه محمد رضا.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی!!

اللهم صل و سلم وبارک أفضل صلاتک و سلامک و برکاتک علی سیدنا محمد و آله و صحبه أ جمعین .

محترموورونړو!په دي برخه کښي یوه بله برخه د لمانځني دمیلادالنبي دمشروعیت اوافضلیت په باره کښي ځیني نور شرعي دلیلونه درته ذکرکوم.

)۱(علامه کاشفي صاحب د تفسیر حسیني د � روضة الشهدآء � په ص ۱۰۴ کښي ذکر کړیدي چي په أکابرو د صحابه کرامو کښي له یوه صحابي څخه روایت دئ چي هغه سترګي چي پر جناب رسول أکرم (صلی الله علیه وسلم) باندي وژاړي (یعني دده مبارک د وفات او رحلت په وجه) نو هغه سترګي به د دوږخ اور نه ویني (یعني د دوږخ اوربه پر حرام سي) .

علامه کاشفي (رحمه الله) ذکر کړیدي چي دغه حکم تر أهل د زماني د رسول علیه الصلاة والسلام پوري اختصاص نه درلودئ بلکي د قیامت تر ورځي پوري وټول أمت د إجابت ته دغه حکم ورشامل دئ ، هر څوک چي په هر وخت کښي د إسلام د پیغمبر له وفات څخه متاثر او متحیر سي او له درد څخه د فراق دده وژاړي په دغه حکم کښي داخل دئ ؛ ځکه فوت د آنحضرت (صلی الله علیه وسلم) د ټول أمت دپاره مصیبت ؤ او ټولو لره په همدغه مصیبت کي ژړا کول لازم دئ او غم او پریشاني کول و ټول أمت ته یو متحتم حکم دئ ، بلکي پیرانان او ملائکه ، مځکه او اسمان ، ثوابت او سیاره ستوري ، غرونه او دېري ، واښه او درختي ، وحشي حیوانان او خزندي ، درنگان او د هوا مرغان او د دریاب ماهیان په تعزیت او غم کښي دحضرت محمد صلی الله علیه وسلم مشارک او مساهم دي او ژړیدونکي ، محزون او متالم دي .

غزل:

اي زهجرانت زمین و آسمان بگریسته

سینه و دل خون شده روح وروان بگریسته

کن فکان چون قا لب اندتو چو جاني لاجرم

در عزائ تو تمام کن فکان بگریسته

ني همي ما خاکیان بهري تو ماتم داشتیم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بلکي رضوان نيز در باغ جنان بگريسته

خون گري ايديده بهر سيد کز ماتمش

جبرئيل اندر فلک با قدسيان بگريسته

آدم و نوح و خليل و موسى و عيسى بهم

در عزاىٔ سيد آخر زمان بگريسته

أهل بيت آن دم که گريان گشته از بهر رسول

سنگ خارا بردل پر درد شان بگريسته

)٢ : (امام سيوطي (رحمه الله) د خپل کتاب � الحاوي للفتاوى � په ج١ ص ١٨١ کښي د إسلام د پيغمبر د مولد د لمانځني په باب داسي فرمايلي دي:

إن أصل عمل المولد الذي هو اجتماع الناس وقرآءة من القرآن ورواية الأخبار الواردة في مبدأ أمرالنبي (صلى الله عليه وسلم) و ما وقع في مولده من الآيات ثم يمدلهم سماط يأكلونه و ينصرفون من غير زيادة على ذلک هو من البدع الحسنة التي يثاب عليها صاحبها لما فيه من تعظيم قدر النبي (صلى الله عليه وسلم) و إظهار الفرح و الإستبشار بمولده الشريف .

يعني چي ځما په نزد أهل د عمل د مولد چي راټوليدل د خلګو دي او قرآئت د قرآنکريم دئ او بيانول د هغو روايتو دي چي په ابتدا کښي د شان د نبي (صلى الله عليه وسلم) راغلي دي او بيانول د هغه څه دي چي هغه پيښ سويدي (يعني د تولد په وجه له خارق العادته شيانو څخه) بيا و خلګو ته د تصدق او د خيرات سترخوان غوړولي دي چي خلګ خورک ورڅخه وکړي او وروسته بيا و خپلو ځايو ته ولاړ سي ، بېله دې چي يو نامشروع کار په دغه مجمع کي وکړ سي ، نو دا ډول عمل او لمانځنه د مولد له جملې څخه د هغو حسنه بدعتو دئ چي و عمل کونکي ته يې ثواب ورکړکيږي ؛ ځکه په دغه کار کښي اظهار د عظمت د قدر نبي (صلى الله عليه وسلم) را ځي او اظهار د خوشحالۍ او د استبشار په مولد شريف دده مبارک سره راځي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

فاکهاني کوم چي له مالکي علماؤ څخه دئ او د إسلام د پيغمبر د ميلاد د لمانځني پر خلاف يې يوه ليکنه کړېده علامه سيوطي وروسته له ذکر سوي بيان څخه په خپل کتاب کښي د فاکهاني ليکنه رانقل کړېده او جمله پر جمله يې رد کړېده او جواب يې ورکړئ دئ ، که څوک ددغه ايراد او رد خواهش لري نو و حاوي ته دي مراجعه وکړي .

)۳همدارنګه امام أبو عبدالله إبن الحاج په � مدخل � کښي د إسلام د پيغمبر د مولد د لمانځني په هغه ډول چي موږ يې ذکر وکړمدحه کړېده ، البته که د لمانځني په اجتماع کښي کوم منکر کارونه وي نو هغه يې رد کړيدي .

)۴(د إسلام پيغمبر(صلی الله عليه وسلم) په خپله د خپل ولادت لمانځنه کړېده ؛ خکه يو وخت يوه سأئل له ده مبارک څخه پوښتنه وکړه چي د دوشنبې په ورځ روژه نيول ښنګه دي ؟ يا دا مطلب چي يا رسول الله د دوشنبي په ورځ ته روژه ولي نيسي ؟

نو ده مبارک په جواب کښي ورته وفرمايل : � ذاک يوم ولدت فيه � يعني د دوشنبې ورځ داسي ورځ ده چي په دغه ورځ کښي زه زيږيدلئ يم (رواه مسلم رقم الحديث ۲۷۴۷).

نو تشريف ددغي ورځي کوم چي له ذکر سوي حديث څخه فهميږي متضمن دئ تشريف د هغي مياشتي لره چي دَی مبارک په کښي زيږيدلئ دئ چي د ربيع الأول مياشت ده.

)۵(همدارنګه که د صحيحينو و يوه مبارک حديث ته په غور وکتل سي او له تعصب او إنحراف څخه إعراض وکړ سي نو دا خبره په ډاګه ورڅخه معلوميږي چي په عبادتي أمورو سره د ميلاد لمانځنه په حديث سره ثابت عمل دئ او ودې ته ضرورت نسته چي بدعت حسنه ورته وويل سي ، د هغه مبارک حديث مضمون دادئ چي کله چي نبي (صلی الله عليه وسلم) و مديني منورې ته راغلئ نو يهود يې وليدل چي د عاشوراء په ورځ بې روژې نيولې ، نو د إسلام پيغمبر له دوی څخه پوښتنه وکړه چي تاسي په څه سبب په دغه ورځ روژه نيسی ؟ دوی ورته وويل چي په دغه ورځ کښي الله پاک فرعون غرق کړئ دئ او موسی ته يې نجات وربخښلئ دئ نو موږ د الله تعالی ددغه نعمت د شکر ادا کولو په خاطر روژه نيسو !

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ځنو روايتو كښې داسې راځي چې � و نحن أولى بموسى منكم � يعني د إسلام پيغمبر و يهودو ته وفرمايل چې په موسى خو موږ تر تاسې ډير حقدار يو (يعني موږ خو بايد بيخي په دغه ورځي كښې روژه ونيسو) .

)٦(و في الكاملية في ص٢٦٣ :

سئلت عن قرآئة مو لده الشريف (صلى الله عليه وسلم) و إجتماع الناس لذلک فرحًا بقدومه و استبشارا بمجيئه ما حكمها ؟

فالجواب أن قرآئة المولد على الوجه المشروع ممدوحة شرعًا لاشتمالها على تعظيمه و إظهار علامات نبوته .

)٧(و في المهند على المفند المشهور بعقائد ديوبند ص ٦۴:

السؤال الواحد والعشرون ما تقولون أن ذكر ولادته (صلى الله عليه وسلم) مستقبح شرعًا من البدعات السيئة أم غير ذلک ؟

الجواب ؟ حاشا أن يقول أحد المسلمين فضلا أن نقول نحن أن ذكر ولادته الشريفة (صلى الله عليه وسلم) بل ذكر غبار نعاله وبول حماره (صلى الله عليه وسلم) مستقبح من البدعات السيئة المحرمة فالأحوال التي لها أدنى تعلق برسول الله (صلى الله عليه وسلم) ذكرها من أحب المندوبات و أعلى المستحبات عندنا سوآء كان ذكر ولادته الشريفة او ذكر بوله و برازه و قيامه و قعوده و نومه و نبهته كما هو مصرح في رسالتنا المسماة بالبراهين القاطعة في مواضع شتى .

)٨(سئل مولانا أحمد علي المحدث السهارنپوري تلميذ الشاه محمد إسحق الدهلوي ثم المهاجر المكي عن مجلس ميلاد بأي طريق يجوز و بأي طريق لايجوز ؟

فأجاب بأن ذكر الولادة الشريفة لسيدنا رسول الله (صلى الله عليه وسلم) بروايات صحيحة في أوقات خالية عن وظآئف العبادات الواجبات و بكيفيات لم تكن مخالفة عن طريقة الصحابة و أهل القرون الثلاثة المشهود لها بالخير و بالإعتقادات التي لم تكن موهمة بالشرک والبدعة و بالآداب التي لم تكن مخالفة عن سيرة الصحابة التي هي مصداق قوله عليه الصلوة و السلام

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وفي مجموعة فتاوى ج ٣ ص ١٢٨.

السوال : هل يجوز تخصيص ذكرى المولد الشريف بشهرربيع الاول اوغيره ام لا ؟

الجواب : ان ولادة خيرالبشر عليه صلواة الله الاكبر موجب لألاف سرور وفرحة وهذه السرور والفرحة ليس له اختصاص بزمان ومكان بل استقر في عرق كل مؤمن وعصبه(وشحمه ولحمه) وان ثويبة جارية ابي لهب لما بشُرته با لولادة السعيدة للنبي صلى الله عليه وسلم فرح واعتقها.

ثم روي في المنام بعد موته (صاحب هذه الرويا ء هوالعباس بن عبد المطلب رضي الله عنه) فقيل له كيف حالك ؟ فقال: من يوم الموت اعذب بالنار. الاانه يخفف عني كل ليلة الاثنين.وذالک ببرکة السرور بولادة محمد مصطفى صلى الله عليه و سلم فاذاكان ابولهب الشقي يخفف عنه العذاب لفرحه بالميلاد. فالمسلم الموحد من امته صلى الله عليه وسلم الذي يسربمولده صلى الله عليه وسلم . ويبذل ماله في محبته

\صلى الله عليه وسلم حسب استطاعته كيف لايبلغ الى الدرجة العليا. كذاقال المحدث ابوالفرج ابن الجوزي والشيخ عبدالحق الدهلوي وغيرهما فالولادة السعيدة والمعجزات والغزوات والاحوال الاخرى المتبركة لسيد العالمين صلى الله عليه وسلم لوبينت في مجلس الوعظ اوالتعليم وشرحت مفصلاً بدون دعوة الناس . وبغيرصورة الاحتفال تكون موجبة للالوف من البركات. وقد كانت ا لصحابة رضي الله عنهم اجمعين يجعلون محافلهم متبركة ومهابط الانوار الالهية القدسية بذكر هذه الامور وبيانها وروي (اصحابي كالنجوم فبايهم اقتديتم اهتديتم.

مشكوة المصابيح .واما اجتماع الناس وانعقاد المحفل بشرط ان يكون خالياً عن المنكرات وكذا دعوة الناس الى محفل ذكر المولد ومجلس ا لسيرة النبوية. واعلان انه ينعقد في يوم كذا وموضع كذا وكذاليشتركوا في الحسنات. فالحقيقة ان ذكري المولد بهذه الصورة لم يكن في عهد صاحب الرسالة صلى الله عيه وسلم . ولافي عهد الصحابة والتابعين ومن تبعهم رضي الله عنهم . وباقي عصر المجتهدين رحمة الله تعالى عليهم . ومابلغتنا فيه رواية منهم ولعدم ثبوته بهذه الصورة في عهد النبوي المبارک يمكن ان يقال له(بدعة) وقال الامام النووي رحمه الله تعالى عليه ان البدعة في الشرع احداث مالم يكن في عهد رسول الله صلى الله عليه وعلى اله واصحابه وسلم. كذاقال الملا علي القاري رحمه الله تعالى عليه في شرح المشكوة لكنه لما كان هذا امراً حسناً ولم يكن موجباً للمعصية والاثم . وقدثبت في الشرع اجتماع الناس للفرحة والسرور ، وكذا ثبت ان سيدنا بلال رضي الله تعالى عنه احياناً كان يطلع الناس بامر المصطفى صلى الله عليه وسلم في الطريق والسوق على موعظة الرسول الله صلى الله عليه وسلم اجازه علماء الشريعة وسموه بدعة مندوبة فيثاب فاعله.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوسه چي ددغه عبارت دترجمي له مخه د مولددلفظ وضاحت ضروردئ په دي ډول چي دمولد لفظ په اصل کښي یاصیغه دظرف زمان ده یاصیغه دظرف مکان ده معنی یې ځای دزیږیدلو یاوخت دزیږیدلو دئ اوپه اصطلاح کښي دامت مولِد واجتماع ته دخلګواووقرائت ته دقران کریم اووبیانولوته دهغو روایتوچي واردوي په ولادت کښي دیوه نبي له انبیاوو اویادیوه ولي له اولیاوو اوومدح اووصفت کولو ته ددوی په نیکواقوالواوافعالوسره ددوی ویل کیږي (اعانة الطالبین جلـ٣ـد ص ٣٦١)

اوس نو دمذکوره عبارت وترجمي ته ځیرسئ.

دسوال پخوړ اوخلاصه داده چي داسلام دپیغمبردسیرة بیانولو اووده مبارک دمدح اوصفت په خاطر راغونډیدل خاص په هغه میاشت کښي چي دده مبارک زوکړه په کښي سویده چي هغه دربیع الاول یاغیره میاشت ده جائزده اوکه نه ده یعني سره له دي چي نفس داسلام دپیغمبر دسیرت بیانول اووده مبارک مدحه اوثناکول خوپه شریعت کښي ډیرمهم کار دئ خوپه دغه خاص شکل کښي دغه کارکول چي مثلاً ودغه کارته دربیع الاول تر میاشتي تخصیص ورکړل سي اوپه قاعده سره خلګ ومحفل دمولِد شریف ته رادعوت کړل سي اوپه دي معتاد ډول وخلګوته اعلانونه وکړل سي دشریعت له نظره څنګه کاردئ؟ دجواب خلاصه داده چي که چیري په دغه اجتماع کښي غیرشرعي کارونه وجود ونلري نوعلماوودشریعت دغه کار جائزګڼلئ اوبدعت مندوبة یې بللئ دئ اوددغه کارکونکي یې مستحقین دثواب بللي دي، همدارنګه په ذکرسوئ فتاوی کښي راغلي دي چي ډیروله غټانودرجالودطریقت کوم چي عمل دمولد یې ترسره کړیدئ په خوب کښي په داسي حال کښي داسلام پیغمبرلیدلئ دئ چي په عمل دمولدخپل به راضي اوخوشحاله وو اوشیخ عبدالحق محدث دهلوي فرمایي چي ځني له هغوخواصودعمل اودلمانځني دمولد داسلام دپیغمبر کوم چي په وارو وارو په تجربه رسیدلئ دئ دادئ چي په دغه ټول کال کښي دغه څوک چي لمانځنه دمیلادیې کړي وي له امن اوامان سره مخامخ سویدئ اوپه یوه طریقه له طریقوسره دکامیابئ زیري ورکړسویدئ

وایضاً في مجموعة الفتاوی ج ١ ص ٣٩للعلامة الکنوي بعد تمهید عدة مقدمات اقول بعدتمهید هذه المقدمات ان ذکري المولدنفسه لیس بدعة ضلالة لوجهین:

الوجه الاول : ان المولد عبارة عن ان یقراء آیة من الآیات القرانیة . اویروي حدیث من احادیث النبویة . ویذکرشئ من الفضائل والمعجزات النبویة . ویضاف في الشرح بعض حالات ولادته صلی الله علیه وسلم .ونسبه الشریف والخوارق التي ظهرت في حین ولادته وقبلها .ونحوها. کذاحققه ابن حجرالمکي في (نعمة الکبری علی العالم بمولد سید ولدادم وغیره من العلماء الحذاق المهرة وهذه الحقیقة کانت موجودة في العهد النبوي وعصرالصحابه وان لم تسم بهذه التسمیة ولا یخفی علی المحدثین الماهرین ان الصحابة رضي الله عنهم کانوا یذکرون الفضائل والشمائل

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

النبوية . والحالات الراهنة عند ولادة ا لرسول المعظم صلى الله عليه وسلم وقد روي في الصحاح ان رسول الله صلى الله عليه وسلم كان يضع لحسان منبراً في المسجد يقول عليه قائماً يفاخرعن رسول الله صلى الله عليه وسلم وينشد اشعاره في مدح رسول الله صلى الله عليه وسلم وكان رسول الله صلى الله عليه وسلم يدعوله ويقول ::اللهم ايده بروح القدوس . ولا يخفى على من طالع ديوان حِسان رضي الله عنه ان في قصائده ذكرت المعجزات النبوية واحوال الولادة السعيدة . والنسب الشريف وغيرها . وانشاد الاشعار بهذه الصفة في المجالس هو عين المولد . وقصة انشاده الاشعار في المسجد النبوي رويت في صحيح الامام البخاري رحمة الله عليه ومن شاء الاطلاع فليرجع اليه اوالى غيره فتح الباري ج١ص٥٤٨.رقم الحديث ٤٥٣.

فلا يظهر بين الذكرالمولد الذي مربيانه وبين هذه القصة فرق معتد به . الاان هذه القصة لم تسم بمحفل المولد . وهذاامراخر. ان اعترض ان نفس ذكر المولد وبيان الفضائل وغيره ثابت لكن ذكر المولد بهذه الصورة بآن يجمع له الرجال ويدعى الاحباب من البيوت لم يثبت،يجاب بان جمع الرجال وطلبهم لتبليغ العلم ونشره ثابت في الحديث كما ذكر فقيه ابوالليث السمرقندي رحمه الله تعالى عليه في كتابه تنبيه الغافلين: عن على بن ابي طالب قال:نزلت(اذاجاء نصرالله) في مرض رسول الله صلى الله عليه وسلم فما لبث ان خرج اليوم الخميس فرقي المنبر وجلس عليه ثم دعابلالاوقال:نادفي المدينة ان اجتمعوا لوصية رسول الله عليه وسلم فنادى بلال فاجتمع صغيرهم وكبيرهم وتركوواابواب بيوتهم مفتحة حتى خرجت العذاري من خدورهن حتى خض(قوله خض يقال غض مكان باهله امتلأبهم وضاق)المسجد باهله والنبي صلى الله عليه وسلم يقول ،وسعوا لمن وراء كم ثم قام فحمدالله واثنى عليه وصلى على الانبياء . ثم قال انا محمد بن عبدالله بن عبدالمطلب بن هاشم العربي الحرمي المكي الحديث انتهى ملخصاً . وذكره في باب رفق٢٩٩. وفوق ذالک بان الکلام في المولدنفسه . واماالتخصيصات العرفية والامورالمحيطة به فان لم تثبت من هذالاجتماع الذي ذكره في الحديث لايلزم منه عدم جوازذكرى المولد ولايستلزم منع الاحتفال به.

دوجه ثاني خلاصه داده چي داخبره په احاديثو اوپه شرعي دلائلوثابته ده چي دهرفردله افردوڅخه دعلم شرعي په هروخت کښي چي وي تعليم اوتعلم شرعي کار دئ،نو داسلام دبيغمبردميلادپه مناسبت داسلام دپيغمبر سيرت اوحالات بيانول يااوريدل هم يوفرددئ له افرادو څخه دتعليم اودتعلم دعلم شرعي نوپه دي وجه داهم شرعي کاردئ اوودي خبري ته متبحرفقهاء اومستنبطين علماء کوم چي له اهله څخه دفتوى دي لکه ابوشامه حافظ ابن حجر اوامام سيوطي اوشامي اوامثال ددوئ تللي دي اوحکم يې کړيدئ په استحباب دذکردمولِد ،اود (الانوارالمحمدية من المواهب اللدنية)په ١٢٨او٢٩ صفحه کښي په دي اړه داسي راغلي دي . وارضعته صلى الله عليه وسلم ثويبة عتيقة ابي لهب اعتقها حين بشَّرَتْه بولادته عليه السلام وقدروءي ابولهب بعدموته فى النوم فقيل له ماحالک فقال في النار الاانه خُفِّف عنى في كل ليلة اثنين وامص من بين اصبعين هاتين ماءً واشاربرأس اِصبعيه وانّ ذالک باعتاقي لثويبة عندما بشرتنى بولادة النبي صلى الله عليه وسلم وبأرضاعهاله صلى الله عليه وسلم.قال ابن الجزري فأذاكان

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هذا أبولهب الكافر الذي نزل القران بذمه جوزي بفرحه ليلة مولد النبي صلى الله عليه وسلم فما حال المسلم الموحد من امته صلى الله عليه وسلم يُسربمولده ويبذل ماتصل اليه قدرته في محبته صلى الله عليه وسلم لعمري انما يكون جزاءه من الله الكريم ان يدخله بفضله العميم جنات النعيم ولازال اهل الاسلام يحتلفون بشهرمولده عليه الصلاة والسلام ويعملون الولائم ويتصدقون في لياليه بانواع الصدقات ويظهرون السرور ويزيدون في المبرات ويعتنون بقرائة مولده الكريم ويظهرعليهم من بركاته كل فضل عميم ومما جُرِّب من خواصه انه امان في ذالک العام وبشرى عاجلة بنيل البغية فرحم الله امرء اتخذ ليالي شهر مولده المبارکة اعيادًا .

قدرمنووروڼو داسلام دپیغمبر دمیلاددلمانځني دشرعي حکم په ارتباط مي دمعتمدوکتابو په حواله داسلام اوداهل السنت والجماعت دنامتوعلماؤ قولونه درته ذکرکړل چي له ټولو څخه مثبته نتیجه ترلاسه کیږي اووهغه چاته چي دحق تلاش کوي اودحق منونکي وي اودسليم عقل خاوند وي په ډیر کافي ډو ل ذکرسوي تفصیل قناعت ورکونکۍ دئ ددي سلسلي په اخرکښي زه عاجزهم غواړم چي خپل نظرومسلمانانوته دیوڅوجملوپه ضمن کښي تقدیم کړم.

اوله جمله داده چي داسلام دپیغمبر دمیلادلمانځنه چي په دغه مروج ډول داسلام په ابتدائي درو قرنو کښي نه کیدله اوبیا دعالم اسلام په ټولو اطرافواواکنافوکښي پیل سوه نود پوښتني ځائ باید داخبره وي چي داسلام په اولو دروقرنوکښي ولي دغه عظیم الشانه عمل نه ترسره کیدي ددي دپاره بایدیو عذر اوعلت پیداسي اوله کومه وخته چي دغه عمل مسلمانانورواج کړیدئ ځماپه فکر دادسوال اودپوښتني ځائ نه دئ ځکه داسلام دپيغمبر دمیلا ددلمانځني په عظمت کښي که صحيح فکروکړل سي اوسیاسي اواجتماعي داخلي اوخارجي ديني اواخروي ګټي یې وڅیړلي سي نوبي اختیاره دهرمسلمان وجدان اوعقل اوعلم پردي باندي حکم کوي چي مسلمانان ضروربايد دغه عمل هرکال دربیع الاول په میاشت کښي په ډیرجوش اوخروش سره ترسره کوي خو البته په دي شرط چي شرعي مقررات به په نظر کئ نیسي.

دوهمه جمله داده چي دري پیړي مخکي انګریزانو ځني جاسوسان واسلامي هیوادوته دپاره دفتني اوفساداچولوپه منځ کښي دمسلمانانو ولیږل چي دهغو جاسوسانو څخه یو جاسوس همفریاهمفري نومیده دغه جاسوس چي کله دجاسوسي دوري پوره کړي بیاېي یوکتاب جوړکړ چي هغه کتا ب يې هم دهمفرپه نامه یادیږي اواوس هم دغه کتاب په مختلفوهیوادوکښي په مختلفوژبوکښي وجود لري په دغه کتاب کښي ده هغه ټولي وظيفي ذکرکړيدي کومي چي دانګریزانو دحکمرانانو لخواودته سپارلي سوي وي اودارنګه يې هغه ټول اجراات په دغه کتاب کښي ذکرکړیدي کوم چي په اسلامي ملکوکښي ده د انګریزحکمرانانوددستورمطابق ترسره کړي وو ده په دي کتاب کښي ذکرکړیدي چي یوه وظیفه ماته داراکړه سویوه چي ته به په اسلامي هیوادوکښي کوښښ کوي چي دمسلمانانوتعلق داسلام د پیغمبرله اولادي څخه پري کړي ځکه چي دپیغمبرپه اولاد کښي هرڅوک چي مسلمانان يې ويني نوومسلمانانوته داسلام پیغمبر اودهغه حالات وریپادوي. ددغه جاسوس په دغه خبره کښي که فکروکړ سی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوداخبره به وهرمسلمان ته په ډاګه سي چي داسلام دپيغمبر دميلاد لمانځنه به پرکافرانوباندي په څونه لوړه کچه دغم اوددرد اثراچوي اونه لمانځل بي دکفارو څونه غټ اومهم مطلوب وي.

دريمه جمله داده چي داحاديثو په ټولومعتبرکتابوکښي دغه روايت مذکوردئ چي يوه يهودي وحضرت عمر رضى الله عنه تهوويل چي که دغه ايت چي (اليوم اكملت...الى اخرها)پرموږ يهودونازل سوئ واى نو موږ به هغه ورځ داختر ورځ ګرځولي واى حضرت عمرورته وفرمايل چي ددغه ايت دنزول ورځ زموږ ددوواخترو‌ورځ ده ځکه چي دغه ايت دجمعي په ورځ نازل سويدئ چي په اسلام کښي يوه ستره مقدسه ورځ ده اوبل دعرفي په ورځ نازل سويدئ چي په سلام کښي له ډيرومقدسوورځوڅخه يوه بله ورځ ده ،که دحضرت عمرپه دغه کلام کښي غوروکړل سي نووهرسړي ته داخبره څرګنديږي چي په مسلمانانوباندي چي په کومه ورځ کښي يوستر الهي انعام سويوي نوهغه ورځ داختردورځي په شان بايدوګڼي، نوچي ددغه مبارک ايت دنزول ورځ ددي مستحقه سوه چي داختر دورځي په شان وبلله سى نوداسلام دپيغمبر صلى الله عليه وسلم دولادت ورځ به چي مبدأاوپيل پرعالم بشريت باندي دټولودنيوى اوديني اواخروي ستروسترو نعمتوده څنګه په دي سره حقداره نه وي چي ولمانځله سي اوديوستراختر په شان وګڼله سي.

څلورمه جمله داده چي که څوک په دي قول دخداىٔ پاک کښي چي (ويتبع غيرسبيل المؤمنين) چي دسورة النساء ۱۱۵ايت دئ صحيح فکروکړي اودارنګه داسلام دپيغمبر صلى الله عليه وسلم په دغومبارکوحديثوکښي په شرط دلياقت اوپه شرط دعدم دتعصب تأمل اوتدبروکړي نوداسلام دپيپغمبر دميلاد دلمانځني دمشروعيت په باب به هيڅ شک اوشبهه ورته پاته نشي ، اوداخبره به هم ورته ثابته شي چي دميلادالنبي عليه الصلاة واسلام لمانځنه په اسلام کښى په هيڅ معنى دبدعت کارنه دئ، بلکي داسلامى اصولوله مخى په شرعي دلائلوسره ثابت سوي عمل دئ حديثونه دادي ،

)۱(قال النبي صلى الله عليه وسلم (ان الله لايجمع امتي علي ضلالة) رواه الترمذى . كتاب الفتن باب لزوم الجماعة.

)۲ (مارأه المسلمون حسناً فهو عندالله حسن ...) رواه الحاكم في المستدرک ج۳ص۸۷.

)۳ (من سن في الاسلام سنة حسنةً فله اجرها واجرمن عمل بها ...) رواه مسلم في كتاب الزكاة باب الحث على الصدقة.

محترمومسلمانانو!دا اخيردهغه څه دئ چي داسلام دپيغمبر دميلادپه مناسبت مى وتاسي محترموته تقديم کړل له الله جل جلا له څخه يې دکامل ا جر اميدواريم.

Download from: ketabton.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library